Lodzer Tageblat № 187

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פריין 15 גראשען

לאָדזער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען.

25-טער יאהרגאַנג | 11. sierpnia 1932 | דאָנערשטאָג, ט׳ מנחם אב תרצ״ב

רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע פּיעטריקאָווער 16.
לעפאָנען פון: רעדאַקציע 100-57, פון אדמיניסטראַציע 100-47

מיליטערישער אויפשטאַנד אין שפּאַניען

בלוטיגע קאַמפּען מיט הארמאַטען און מאשינען-געוועהר. — 8 טויטע און 50 פערוואונדעטע אויף די גאַסען פון מאַדריד. — די אויפשטענדיגע האָבען געוואַלט צוריק איינפיהרען א מאָנאַרכיע

רעפּובליקאַנישער רעגירונג דערשטיקט דעם אויפשטאַנד

מאַדריד (ספּ.) הינט 4 פאַרמאָג איז דאָ אויסגעבראָכען א מיליטערישער אויפשטאַנד, וואָס האָט געוואָלט שטיצען די רעפּובליק און צוריק איינפיהרען א מאָנאַרכיע. אונזיגע פולקען פון אַרמיגען גאַרניזאָן מיט׳ן קאַוואַלעריע־פולק פון ג. קעניג אַלפאָנס בראש, האָבען אַטאַקירט גלעטצטיג דאָס קריגס־מיניסטעריום, די געפענדעך פון מיניס־טאָרען־קאַביגעט, די הויפּט־פּאָסט און די וואוינונגען פון די מיניסטאָרען.

די אויפשטענדיגע האָבען אָנגעטראָפען א שטאַרקען ווידערשטאַנד מצד דער רעפּובליקאַנישער גווארדיע און פּאָליצאי. הינט ווי די דאָזיגע פחות זענען געווען צו שוואַך, האָבען די אויפשטענדיגע אין ערשטען מאָמענט אָפּגעהאַלטען א צאהל. וואָס האָט גורם געווען, אז דער גאַנצער מיליטערישער גאַרניזאָן אין צוגעשטאַנען צום אויפשטאַנד. אחוץ 8 פריה זעען שוין פאָרגעקומען בלוטיגע כאַפּען אין אַלע טיילען פון דער שטאָט.

9 א זייגער פריה האָט די שפּאַנישע רעגירונג פאַנאַדערנעשיקט א קאָלאָנע דורך דאָזיגע, אז די גאַנצע בעוועגונג אין איר געווען גוט בעקאַנט. אז סזעגען אָנגעגומען געוואָרען אַלע לויטיגנס־מילען, און אז די דעגירונג אז די הערשערין פון דער לאַגע.

ארום 10 א זייגער האָבען זיך פאַנ־שרייט קלאַנגען, אז דער בנין פון קריגס־מיניסטעריום איז פערנומען געוואָרען דורך די אויפשטענדיגע. די גאַסען־קאַמפּען קומען ווייטער פאָר. אין דער גאַנצער שטאָט הערט מען א קאַנאָנאַ־דע און דאָס קלאַפּען פון מאשינען־געוועהר. דאָס אַרטילעריע־פולק איז טריי געבליבען דער רעגירונג. די אַרטילע־ריסטן באָמבאַרדירען די פּאָזיציעס פון די אויפשטענדיגע און די קאַזאַר־מעס.

פון 10 א זייגער פריה איז די טעלע־פון און טעלעגראַף־פערבינדונג מיט מאַדריד איבערגעריסען געוואָרען. פון די שטעטלעך ארום מאַדריד קומען אָן ידיעות, אז די קאַנאָנאַדע פון דער אַר־טילעריע דויערט פסדר.

פאַריז (ספּ.) האָוואַס אַגענטור מעלט מיט, אז די סבה פון אויפשטאַנד איז די אינצוויפרידענהייט פון מיליטער פון די איצטיגע פּאָליטישע בערענגונגען. דער לעצטער בעשלוס פון פרעמיער אַזאַני, וועלכער האָט בעזייטיגט פון דינסט א טהייל פון די געוועזענע קעניג־ליכע אָפיצירען, האָט נאָך פערגרעסערט די אויפרעגונג בײַם מיליטער און איז געווען די דירעקטע סבה פון אויפשטאַנד.

נעכטען האָט די רעגירונג אַרעסטירט א פאָר צעהנדליג אָפיצירען טאָמ׳ן פירשט אינפאַנטעריע בראש. אַלע בע־זייטיגטע אָפיצירען געפינען זיך אין די רוהען פון די אויפשטענדיגע.

פאַריז (ספּ.) האָוואַס מעלט מיט, אז די דריה וועגען מיליטערישען אויפ־שטאַנד אין מאַדריד האָט זיך בלויז שנעל פערשפּרייט איבער׳ן גאַנצען לאַנד און אַרויסגערופען כומבאַטיע אין א רויה פּראָווינצען.

פאַריז (ספּ.) די שפּאַנישע רעגי־רונג האָט פאַנאַנדערגעשיקט א צווייטע קאָמוניקאַט דורך ראַדיאָ, אין וועלכען זי מעלט מיט, אז זי האָט בעהערשט די לאַגע. די אויפשטענדיגע זענען אַרויס געשטויסען געוואָרען פון דער שטאָט.

אין מאַדריד איז שוין צוריקגעשטעלט די רוהה. דער גענעראַל, וואָס האָט אָנ־געפיהרט מיט׳ן אויפשטאַנד, איז ארעס־טירט אין די הענד פון דער רעגיר נג.

מאַדריד (ספּ.) בראש פון די אויפ־שטענדיגע שטעהט גענ. קוואַלקאַנטי אין אייניגע אָפיצירען מאָנאַרכיסטען. גענ. קוואַלקאַנטי האָט זיך בעהאַלטען. דאַנגעגען איז ארעסטירט געוואָרען גענ. פערנאַנדעס בערעס. בײַ די אויפשטענ־דיגע האָט מען צוגענומען א סך גע־וועהר, דערונטער מאַשינען־געוועהר.

אַרבייטער רופען צו פערטיידיגען די רעפּובליק

מאַדריד (ספּ.) דער פעראַיין פון די מאָנאַליסטישע אַרבייטער־אָרגאַ־נזאַציעס האָט אַרויסגעגעבען אַן׳אויפ־רוף, וואָס פערדאַמט די הייניטיגע פאַר־שאָלען דער אויפרוף רופט צו רוה און גלייכצייטיג פאָדערט ער אויף צו זיין גרייט צום קאַמף אין פאַל פון אַן׳אַטע־טאַט אויף דער רעפּובליק.

8 טויטע און 50 פערוואונדעטע אין די גאַסען־קאַמפּען אין מאַדריד

מאַדריד, 10. אויגוסט (ספּ) בעת די הייניטיגע צוזאַמענשטויסען אין מאַדריד זענען אומגעקומען 8 מאַן, 50 זענען פערוואונדעט. 8 גענעראַלען זענען ארעסטירט געוואָרען און ס׳זענען אָפּגעשטעלט געוואָרען 8 צייטונגען.

אַפּוק מיליטער געוואַלט מ׳ארשירט אויף מאַדריד

מאַדריד (ספּ.) עס בעשטעטיגט זיך די ידיעה וועגען בונט אין פולק אי אַלקאַלאַ דעם הענערעס. דער פולק האָט געוואָלט מארשירען אויף מאַדריד, ער איז אָבער צוריקגעהאַלטען געוואָרען. עס זענען פאַרהאַפטעט 100 ארעסטען. 10 פריה זענען איבער די נאַכען פון דע־ליר.

סעוויליער גאַרניזאָן אונטער שיץ ודעם אויפשטאַנד

אפיציעלע מעלדונג פון שפּאַנישען אינערן־מיניסטעריום.

מאַדריד (ספּ.) דאָס אינערן־מי־ניסטעריום בעשטעטיגט, אז דער אויפ־שטאַנד, וואָס איז ארויסגערופען געוואָ־רען אין סעוויליא דורכ׳ן דורכ׳ן רויפּ־אַנפיהרער פון קאַראַביגערען־קאָרפּוס סעגנט יוריאָ איז געשטיצט געוואָרען דורכ׳ן גאַרניזאָן אין סעוויליא און די מ־מיגע מאָנאַרכיסטישע עלעמענטען. דאָס מיניסטעריום האָט ערקלערט, אז די רע־גירונג בעהערשט פולשטענדיג די לאַגע אין א בריעף מעל לאַנד. די פערבינדונג מיט סעוויליא איז אָפּגעהאַלטען. די אויפ־שטאַנד־בעוועגונג איז אָרגאַניזירט גע־וואָרען דורך דימיסיאָנירטע נעגעראַלע בײַ דער אונטערשטיצונג פון מאָנאַרכיס־טישע עלעמענטען. די אויפשטענדיגע האָבען געוואָלט בערעשען דאָס אָפּגעשיקט פון מאַדריד זענען אָפּגעשטעלט געוואָרען. 50 מאַן זענען ארעסטירט.

פּאַפּען וועט זיך אנגעבען אין דימיסיע

היטלער זאָל אויפגענומען ווערען אויף א אוידיענץ בײַ הינדענבורג׳ן

פּאַפּען-הוגענבורג-היטלער וועלן שאַפן די נייע רעגירונג

הינדענבורג אפיציעל בעפולמעכטיגט פּאַפּען׳ן אונטערצוהאַנדעלן מיט ענדערונג דעם גאַבינעט

בערלין (ספּ.) הינדענבורג האָט אויפגענומען פּאַפּען׳ן און איהם בע־פולמעכטיגט אונטערצונעמען אונטער־האַנדלונגען מיט דער רעקאָנסטרוקציע פון קאַבינעט. עס איז בטעם זיכער, אז פּאַפּען וועט זיך אויפ׳ן וואונש פון הינ־דענבורג׳ן ווענדען צו היטלער׳ן מיט א פאָרשלאָג זיך צו בעטייליגען אין די קאָנפערענצען. פאַר דעם דאַרפען פאַר קומען בעראַטונגען פון פּאַפּען׳ן מיט יעסען, שטעגערוואַלד״ און הוגענבורג׳ן אין די פּאָליטישע קרייזען ערוואַרט מען, אז פּאַפּען וועט פאָרמעל זיך אָנ־נעמען אין דימיסיע נאָך פאַר׳ן אָנהויב־בען די אונטערהאַנדלונגען.

—:—

היטלער אויף אַן׳אוידיענץ בײַ הינדענבורג׳ן

בערלין, 10. אויגוסט (ספּ) 9 אָוונד האָט פּאַפּען אָבגעהאַלטען א קאָנפערענץ מיט׳ן אָנפיהרער פון די נאַציאָנאַל-דייטשע היגענבערג, פרייטאָג וועט פּאַפּען רעדען מיט היטלער׳ן. היטלער וועט וואַרשיינליך אויך אויפגענומען וועדען דורך הינדענבורג׳ן.

שטייערן וועלן נאָך ענערגישער אויפגעמאַנט ווערען

מיניסטעריום איז פערנומען געוואָרען דורך די אויפשטענדיגע. די גאַסען־קאַמפּען קומען ווייטער פאָר. אין דער גאַנצער שטאָט הערט מען א קאַנאָנאַ־דע און דאָס קלאַפּען פון מאַשינען־גע־וועהר. דאָס אַרטילעריע־פולק איז טריי געבליבען דער רעגירונג. די אַרטילע־ריסטן באָמבאַרדירען די פּאָזיציעס פון די אויפשטענדיגע און די קאַזאַר־מעס.

פון 10 א זייגער פריה איז די טעלע־פון און טעלעגראַף־פערבינדונג מיט מאַדריד איבערגעריסען געוואָרען. פון די שטעטלעך ארום מאַדריד קומען אָן ידיעות, אז די קאַנאָנאַדע פון דער אַר־טילעריע דויערט פסדר.

פאַריז (ספּ.) האָוואַס אַגענטור מעלט מיט, אז די סבה פון אויפשטאַנד איז די אינצוויפרידענהייט פון מיליטער פון די איצטיגע פּאָליטישע בערענגונגען. דער לעצטער בעשלוס פון פרעמיער אַזאַני, וועלכער האָט בעזייטיגט פון דינסט א טהייל פון די געוועזענע קעניג־ליכע אָפיצירען, האָט נאָך פערגרע־סערט די אויפרעגונג בײַם מיליטער און איז געווען די דירעקטע סבה פון אויפ־שטאַנד.

נעכטען האָט די רעגירונג ארעסטירט א פאָר צעהנדליג אָפיצירען טאָמ׳ן פירשט אינפאַנטעריע בראש. אַלע בע־זייטיגטע אָפיצירען געפינען זיך אין די רוהען פון די אויפשטענדיגע.

אַפּוק מיליטער געוואַלט מ׳ארשירן אויף מאַדריד

מאַדריד (ספּ.) עס בעשטעטיגט זיך די ידיעה וועגען בונט אין פולק אי אַלקאַלאַ דעם הענערעס. דער פולק האָט געוואָלט מארשירען אויף מאַדריד, ער איז אָבער צוריקגעהאַלטען געוואָרען. עס זענען אָפּגעקומען 100 ארעסטען. 10 פריה זענען איבער די נאַכען פון דע־ליר.

סעוויליער גאַרניזאָן אונטער שיץ ודעם אויפשטאַנד

אפיציעלע מעלדונג פון שפּאַנישען אינערן־מיניסטעריום.

מאַדריד (ספּ.) דאָס אינערן־מי־ניסטעריום בעשטעטיגט, אז דער אויפ־שטאַנד, וואָס איז ארויסגערופען געוואָ־רען אין סעוויליא דורכ׳ן דורכ׳ן רויפּ־אַנפיהרער פון קאַראַביגערען־קאָרפּוס סעגנט יוריאָ איז געשטיצט געוואָרען דורכ׳ן גאַרניזאָן אין סעוויליא און די מ־מיגע מאָנאַרכיסטישע עלעמענטען. דאָס מיניסטעריום האָט ערקלערט, אז די רע־גירונג בעהערשט פולשטענדיג די לאַגע.

אַרבייטער רופען צו פערטיידיגען די רעפּובליק

מאַדריד (ספּ.) דער פעראַיין פון די מאָנאַליסטישע אַרבייטער־אָרגאַ־נזאַציעס האָט אַרויסגעגעבען אַן׳אויפ־רוף, וואָס פערדאַמט די הייניטיגע פאַר־שאָלען דער אויפרוף רופט צו רוה און גלייכצייטיג פאָדערט ער אויף צו זיין גרייט צום קאַמף אין פאַל פון אַן׳אַטע־טאַט אויף דער רעפּובליק.

8 טויטע און 50 פערוואונדעטע אין די גאַסען־קאַמפּען אין מאַדריד

מאַדריד, 10. אויגוסט (ספּ) בעת די הייניטיגע צוזאַמענשטויסען אין מאַדריד זענען אומגעקומען 8 מאַן, 50 זענען פערוואונדעט. 8 גענעראַלען זענען ארעסטירט געוואָרען און ס׳זענען אָפּגעשטעלט געוואָרען 8 צייטונגען.

דער דעקרעט צו בעקעמפען טעראַר איז פערעפענטליכט

אטענטאַטען קומען אָבער וויטער פאָר

בערלין (ספּ.) הינט זענען אויס־געקלעפּט געוואָרען אין גאַנץ דייטש־לאַנד דער דעקרעט צו בעקעמפען דעם טעראָר. נישט קוקענדיג אָבער דערויף האָבען די טעראָרקאַקטען נישט אויפ־געהערט. אין עלבלאַנג האָט מען גע־וואָרען אויפרוף רופט צו רוה און גלייכצייטיג פאָדערט ער אויף צו זיין גרייט צום קאַמף אין פאַל פון אַן׳אַטע־טאַט אויף דער רעפּובליק.

פּוילישע רעגירונג פּראָטעסטירט

גענען די אַנפאַלען אויף פּוילישע יודען אין דאַנציג

דאַנציג (ספּ.) אין שייכות מיט׳ן אַנפאַל אויף די 3 פּוילישע יודען יעקב לאַנדאַו, אברהם ווייסבערג און לויב פּרא־גער האָט דער פּוילישער קאָמיסאַר אין דאַנציג ווינטשער פּאַעי איבערגעשיקט אַן׳ענטשפּרעכענדע פּראָטעסט.

שטייערן וועלן נאָך ענערגישער אויפגעמאַנט ווערען

וואַרשא (טעלעפאָניש) אין שייכות רערמיט, וואָס די שטייער־הכנסות האָ־בען זיך לעצטענס שטאַרק פערקלענערט איז פאָרגעקומען א בעראַטונג צווישען פינאַנץ־מיניסטער און פּילאַרסקי און וויצע פינאַנץ־מיניסטער סטאַזשינסק וועגען אויסאַיבען א דרוק אויף די פי־נאַנץ־אַמטען ענערגישער אינצויציהען די שטייערן. אויף דער בעראַטונג איז בעשלאָסען געוואָרען, אז דער פינאַנץ־מיניסטער, ווי אויך די וויצע־מיניסטע־רען קאָנען פון צייט צו צייט מאַכען אונגעריכטע ליסטראַציעס אין די פי־נאַנץ־אַמטען און פינאַנץ־קאַמערן. נעכ־טען איז שוין פאָרגעקומען די ערשטע פליה־ליסטראַציע פון וויצע־מיניסטער סטאַזשינסקי. דער אונגערוואַרטעטער אינספּעקציע־בעזוך איז פאָרגעקומען אין אונער פון די פינאַנץ־אַמטען אין דער וואַרשאָווער וואָיעוואָדזטוועו. דער וויצע־מיניסטער האָט באַלד ארויסגעגעבען אויפ׳ן אָרט א רוה פערראַרדנונגען, וואָס זאָלען בעזייטיגען די בעמערקטע פעה־לערן. דעם מיניסטער האָט בעגלייט דער וויצע־דירעקטאָר פון שטייערן־רעפאָרט מענט און פינאַנץ־מיניסטעריום, דירעק־טאָר מיכאַלסקי.

—:—

דעוועי פע־קאַזט פּוילען

וואַרשא, 10. אויגוסט (ספּ) הייניט איז דעוועי ארויסגעפאָהרען קיין פּוילען, פון וואַנען ער פאָהרט מארגען קיין פאַריז.

די בעלגישע קורערטער פּוסטעד ען צוליב׳ן וועלט-קריזיס

בריסעל, 10 אויגוסט (ספּ.) דער גאַנצער בעלגישער ברעג אויף וועלכע עס געפינען זיך בעקאַנטע פּלאַזשע-קורערטער ווי אַסטענצאַ בלאַנקענבערג, לאַ פּאַנגע קנאָקע א. ד. ג. זענען היי-יאָהר פּוסט פון געסט.

בין איצט איז נאָך נישט געווען אַזאַ צייט, וואָס די קורערטער זאָלען אַזוי שווַאַך בעזוכט ווערען. פיל האָטעלען געפינען זיך פאַר א באַנקראָט.

רומענישע רעגירונג איז דימיסיע

געווען. פרעמיער שאַפט די נייע רעגירונג

בוקאַרעסט (ספּ.) פרעמיער וויטבא האָט איבערגעגעבען דעם קעניג די דימיסיע פון קאַבינעט. די רעגירונג פון וויטבא האָט געהאַט די אויפגאַבע צו רעגירען נאָר איבער דער צייט פון אָדזרכפיהרען די וואַהלען און זיך אָפּגע־מעט איז שוין פאָרגעקומען די ערשטע פליה־ליסטראַציע פון וויצע־מיניסטער סטאַזשינסקי. דער אונגערוואַרטעטער אינספּעקציע־בעזוך איז פאָרגעקומען אין אונער פון די פינאַנץ־אַמטען אין דער וואַרשאָווער וואָיעוואָדזטוועו. דער וויצע־מיניסטער האָט באַלד ארויסגעגעבען אויפ׳ן אָרט א רוה פערראַרדנונגען, וואָס זאָלען בעזייטיגען די בעמערקטע פעה־לערן. דעם מיניסטער האָט בעגלייט דער וויצע־דירעקטאָר פון שטייערן־רעפאָרט מענט און פינאַנץ־מיניסטעריום, דירעק־טאָר מיכאַלסקי.

—:—

דעוועי פע־קאַזט פּוילען

וואַרשא, 10. אויגוסט (ספּ) הייניט איז דעוועי ארויסגעפאָהרען קיין פּוילען, פון וואַנען ער פאָהרט מארגען קיין פאַריז.

דער דעקרעט צו בעקעמפען טעראַר איז פערעפענטליכט

אטענטאַטען קומען אָבער וויטער פאָר

בערלין (ספּ.) הינט זענען אויס־געקלעפּט געוואָרען אין גאַנץ דייטש־לאַנד דער דעקרעט צו בעקעמפען דעם טעראָר. נישט קוקענדיג אָבער דערויף האָבען די טעראָרקאַקטען נישט אויפ־געהערט. אין עלבלאַנג האָט מען גע־וואָרען אויפרוף רופט צו רוה און גלייכצייטיג פאָדערט ער אויף צו זיין גרייט צום קאַמף אין פאַל פון אַן׳אַטע־טאַט אויף דער רעפּובליק.

—:—

פּוילישע רעגירונג פּראָטעסטירט

גענען די אַנפאַלען אויף פּוילישע יודען אין דאַנציג

דאַנציג (ספּ.) אין שייכות מיט׳ן אַנפאַל אויף די 3 פּוילישע יודען יעקב לאַנדאַו, אברהם ווייסבערג און לויב פּרא־גער האָט דער פּוילישער קאָמיסאַר אין דאַנציג ווינטשער פּאַעי איבערגעשיקט אַן׳ענטשפּרעכענדע פּראָטעסט.

—:—

סאַקאַלאָוו וועט בעגריסען אין נאָמען פון דער ציוניסטישער אָרג. די יודישע וועלט-קאָנפערענץ

לעצטע בעשלוסען פון אַקציאָנס-קאָמיטעט

לאָנדאָן, 10 אויגוסט (יטא) דער אַקציאָנס-קאָמיטעט האָט בעשלאָסען דעם פּרעזידיום פון סאַקאַלאָוו צו בעגריסען אין נאָמען פון דער אַלוועלטליכער ציו־ניסטישער אָרגאַניזאַציע די יודישע וועלט קאָנפערענץ, וואָס ווערט געשפּענט דעם קומענדיגען זונטאָג אין גענף.

דער אַקציאָנס-קאָמיטעט האָט בע־שלאָסען איבערצוגעבען דאָס העבראַי־שע שול-וועזען אין ארץ ישראל דעם פּרעזעס פון דער נאַציאָנאַלער פּויערס פּאַרטיי מיכאַלאַצע. אויף דער לעצטער האָט די מיסע נישט אָנגענומען. דער קעניג האָט דעריבער אָנפערטרויט דעם געוו. פרעמיער ווינדא צוזאַמענ־צושטעלען דעם קאַבינעט. ווינבא האָט די מיסיע אָנגענומען.

—:—

דער איטאַליענישער דיפּלאָמאַטיע

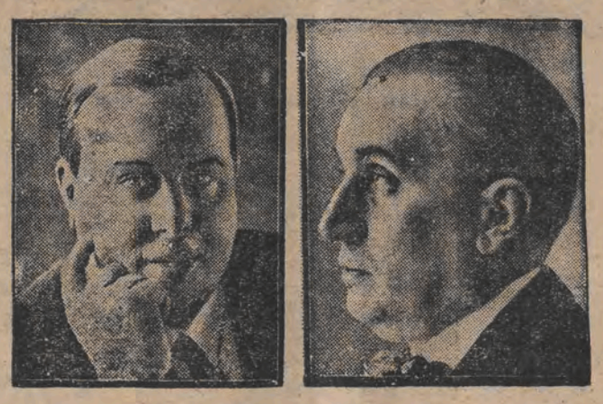

דער איטאַליענישער באָטשאַפטער אין דייטשלאַנד, אָרסיני באַראָני (לינקס) אין אָפּגערופען געוואָרען פון זיין אַמט. אויף זיין אָרט איז בעשטימט געוואָרען דער ביז-איצטיגער איטאַליענישער באָטשאַפטער אין בראַזיליען ביטאָריאָ גערוטי.

וועגען דער פּריוואַטער איניציאַטיוו, חלוצים-בעוועגונג און עבר-הירדן

סענסאַציאָנעלער רעדע פון ד"ר ווייצמאַן

אויף דער סעסיע פון אדמיניסטראַטיווע-ראַט פון דער יוד. „אגענץ"

לאָנדאָן, 10 אויגוסט (יטא) אויף דער נעלטעער נאַכמיטאָג-זיצונג פון אַדמיניסטראַטיווע קאָמיטעט בײַ דער יידישער אַגענץ האָט נאָענט אויגערוואַרטעט געגומען אַ וואָרט ד"ר ווייצמאַן. די רעדע פון ד"ר ווייצמאַן האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע סענסאַציע, מחמת אויף דער סעסיע פון אַקציאָנס-קאָמיטעט האָט ד"ר ווייצמאַן נישט גענומען קיין וואָרט.

אין זײַן רעדע האָט ד"ר ווייצמאַן בעריכט די פּראָבלעמען פון חלוציזם, עבר-הירדן און יידישע אַגענט. ד"ר ווייצמאַן האָט אונטערשטראָלן, אַז די חלוצישע בעוועגונג בילדעט דעם רוקגראַט פון דער ציוניסטישער בעוועגונג. דער חלוץ שאַפט די גרויסע מעגליכקייטן פון אַ ווייטערער עמיגראַציע. נלײַכצײַטיג האָט ד"ר ווייצמאַן געגעבן דער וויכטיגער בעדײַטונג פון דער פּרוואַטער איניציאַטיוו און אינוועס־טיצעס. ערינהרענדיג דאָס פּראָבלעם פון דער יידישער יוגענט, וועלכע עס דראָהט די קאָטיגיסטישע פּראָפּאַגאַנדע, האָט ד"ר ווייצמאַן אַרויסגעהערט אַן אַנאַלאָגישע צווישען דער יידישער קאָלאָניזאַציע אין אַרץ ישראל און דער יידישער קאָלאָניזאַציע אין דאַסטן־רוסלאַנד. די קאָלאָניזאַציע אין אַרץ ישראל איז געגליכען צום בנין פון המקדש, בעת די קאָלאָניזאַציע אין רוסלאַנד קען געגלייכען ווערען צום טורעם פון בבל.

ד"ר ווייצמאַן האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר־ן קאָלאָניזאַציע־פּלאַן פון ד"ר אַרמור הא־כּוין, וואָס זע־ט פאָר צו קאָלאָניזירען 5 מיליאָנער משפחות, אויסער בענריג 250 פונט פאַר אַ משפחה. דער ערב הירדן, האָט ווייטער געזאָגט ד"ר ווייצמאַן, מוז ווערען צוטריילעך פאַר דער יידישער קאָלאָניזאַציע. בנוגע דער פאַרברויטערטער אַנענע, האָט ד"ר ווייצמאַן זיך אַרויסגעזאָגט מכח דער נויט־וועגן־קעט צו דערגעהערן די נישט ציוניסטישע אין דער ארץ ישראל ארבעט.

אסקאר וואסערמאַן שויין אָפּגעפאָרן פון לאָנדאָן

לאָנדאָן, 10 אויגוסט (יטא טעלעגר.) דיר. אָסקאר וואַסערמאַן, וואָס האָט געצעפענט די סעסיע פון אַדמיניסטרעטיווען-קאָמיטעט, איז היינט אָפּגעפאָרן פון פאַריז.

3.000 מאַן אומגעקומען

אין אַ פּערפּלייצונג אין כאַרבין

10 מיליאָנער פאַמיליעס אָרן אַ דאַך איבער'ן קאָפּ

פאַריז (ספּ.) פון ווייטן מזרח מעלדעט מען: גאַנץ כאַרבין שטעט אויסטן'ן וואַסער ציליכן אויסיס פון טעך סונגאַרי. די חיזקות בעטרעפן 8 מיליאָן יען.

די צאָהל טויטע אין פערלוירענע בעת דער פּערפּלייצונג שטימט איבער 30 מיזענער כאַן. די שטעט, וואָס ליגען איבער'ן טעך סונגאַרי, מילמאָן, מינגרוא, און מילאָן זענען אינגאַנצען פערגיטעט. 12 מיזענער פאַמיליעס געפינען זיך אָהן אַ דאַך איבער'ן קאָפּ.

דער היטלעריסטישער טעראָר איז שלעזוויג-האלשטיין

האַמבורג (ספּ.) פון דער גאַנצער שלעזוויג-האלשטיינער פּראָווינץ קומען אָן ידיעות וועגן גרויסע אַרעסטען צווישען היטלעריסטן, וואָס זענען פערדעכטיג. אין אויסגעהערן די באַמבען-אַטאַטאַטן.

אַ סענסאַציע האָט אַרויסגערופען דער אַרעסט פון בירגערמייסטער אין וועסעלבורג אַ געוויסען הערוויג, אַנגעם פון די היטלעריסטישע אָנפיהרער. די אויספאָר שונג פיהרט די פּראָקוראַטור פון קיל און אלטאָנאַ.

אַלס השיב האָט די היטלעריסטישע אַטמאָספעראַ האָבען די קאָמוניסטן אינטערגעצונדען דעם גמ־אויסיע־פּיטען קוואַרטיר פון די היטלעריסטן אין האַרבורג. די לעצטע אַטענטאַטן אויף דער סינאַגאָגע און קיל און די פּס־ר'לינע ציונאַמע־שטיסען און האַלשטאַט. האָבען פערוראַזאַכט די פערשטאָרקונג פון דער קיל־אָנער פּאָליצע מיט געהלפס־קרעטן פון אלטאָנאַ.

אַ הויז דעם איז אָנגעקומען קיין קיל דער כפּעציעלער קאָמיסאַר פון דער רעכס־רעגירונג כדי אויסצופאָרשען דעם מצב אין פ'ן אָרט.

יאַפּאַן איז שולדיג אין דער מלחמה אין מאַנדזשוריע

בעריכט פון דער פעלקער-בונד-קאָמיסיע

לאָנדאָן, 10. אויגוסט (ספּ) לויט די ידיעות פון „דיילי עקספּרעס" זאָל דער צייטווייליגער בעריכט פון דער פעלקער-בונד-קאָמיסיע פעסטשטעלען אַז יאַפּאַן איז שולדיג אינ'ם אויסברוך פון דער מלחמה אין מאַנדזשוריען.

אַלע יאַפּאַנישע אָרגימענטען, אַז די כינעזער זאָלען כלומרשט האָבען אויפגעריסען אַ באַהן-ברוק און דאָס איז געווען די סיבה פון קריג ווערען אָפּגעוואָרפען.

פולקאָווניק יאַשינסקי אומגעקומען איז אַן אויטאָ-קאַטאַסטראָפע

קראַקאָ, 10. אויגוסט (ספּ) אויף דער גרעניץ פון די סאָוויעטען אין נאָווי סאָנטש לימאַנאָוו איז געקומען צו אַ שרעקליכער אויטאָ-קאַטאַסטראָפע. דער אויטאָ פון פולקאָווניק יאַשינסקי, קאָמענדאַנט פון 2 לופט-פליה-פולק האָט זיך אָנגעשטויסען אין אַ בוים. דער פולקאָווניק איז אַרויסגעשלייד ערט געוואָרען און געשטאָרבען אויפ'ן אָרט.

פּיפּיגער „סוחר" בעשווינדעלט אַ דייטשע פירמע אויף 9 טויזענד דאָלאַר

וואַרשע (טעלעפאָניש) עס איז ענטדעקט געוואָרען אַן אַגאַנטע, אין וועלכער עס איז געפאַלען אַלס קרבן אַ בעקאַנטע דייטשע פירמע פון דער ליטוישער אינסטרומענטען, „פלוטהאַבער הון קאָמפּ. אין בערלין".

אַנהויב מאַי האָט די פירמע ערהאַלטען אַ גרעסערע בעשטעלונג פון אַ גע־ווישע הערש גראַבאַלסקי פון אַמוואַצ־ק דערבײַ האָט גראַבאַלסקי בײַגעלעגט רע־פערענצען פון דער אָבטײַלונג פון דער מרשטער באַנק „וועסטאַ" אין קאַרטשעוו (?) און דער דייטש-פּוילישער האַנדעלס-קאַמער אין אַמוואַצק (?) די דייטשע פירמע האָט זיך דאַן קאָרעספּאָנדירט מיט די דאָזיגע פלומרשטיצ אינסטיטוציעס, וועלכע עקזיסטירען פאַק־טיש לגמרי נישט. עס איז אָבער געשען אַ „גם" און די פירמע אינסטיטוציעס האָבען אָפּגעגלעטערט, אַז גראַבאַלסקי איז אַ גאָר אָנשטענדיגער כוחר, און ער פערדינט אויף קרעדיט.

בעקומענדיג אַזאַ גאַלדענע רעקאָמענדאַציע פון פאַרטויאישען פאַרקע־מער האָט אַ פּרוינשווינער ברעה לויט בײַ־מער פון אַלדענבורג, פון אַלדענבורג, ברוינשווייג און מעגלעבורג מיט'ן אינערן־מיניס־טער גאַיל איז בעשלאָסען געוואָרען גיט צו שאַפען אין דער פאָליצע קען שום נישט קוקענדיג, וואָס אויף די קאָנ־פערענצען פון די היטלעריסטישע מי־מאָרען פון אַלדענבורג, ברוינשווייג און מעגלעבורג מיט'ן אינערן־מיניס־טער גאַיל איז בעשלאָסען געוואָרען גיט צו שאַפען אין דער פאָליצע קען שום פאַרטויאישען פון פאַרטויאישען פאַרקע־מער האָט אַ פּרוינשווינער ברעה לויט בײַ־מער פון אַלדענבורג צו שאַפען אַ גע־הילפס-פאָליצע פון היטלעריסטען אין „שטאַלהעלם".

אַ 46 מעטערדיגער הויכער דענקמאָל לכבוד די געפאַלענע זעלנער בײַ ווערדען

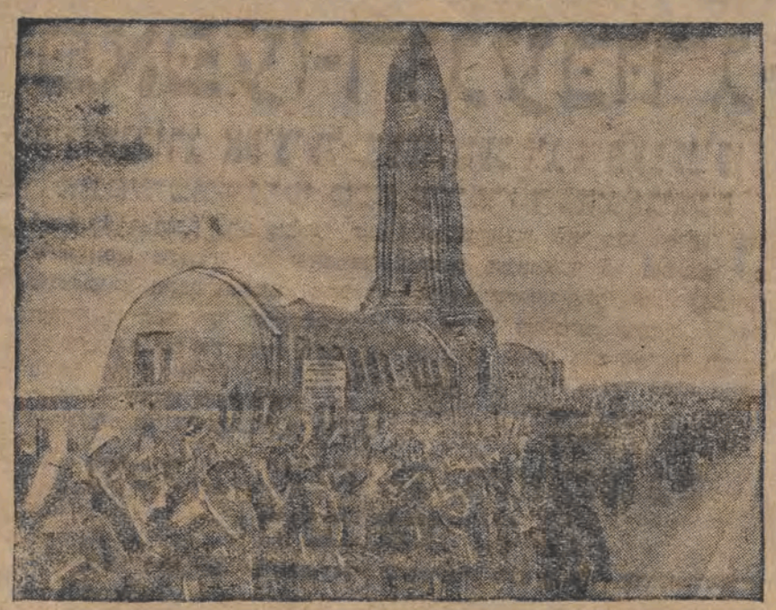

אין ווערדען איז פאָרגעקומען די ענטהילונג פון אַ דענקמאָל לכבוד די געפאַלענע זעלנער. דער דענקמאָל איז הויך 46 מעטער.

אַלע וואָס פאָהרען אויף זומער-וואַוקאַנג

קויפען עכטען גוטען און כשר'ן

ווייַן

צו די בילינסטע פּרייזען

צו 65 און 75 גר. פאַר 1/4 ליטער

בײַ דער לאַנגיעהריגער בעוואוסטער פירמע

„באַרוויך"

אינה: מענדיל באַרנשטיין, לאָדז

נאַוואַמיעסקאַ 30, טעל. 210.50

בילדער פון דער אלימפּיאַדע

דער זיגער פון 3000 מעטער-לויף

איז איזאַהאַלאַ (פינלאַנדער)

די שוועדישע זיגער

זיגער איז מאַראַטאָן-לויף

גאָלדענעם מעדאַל פאַר זיגען מאַראַטאָן-לויף האָט געוואָנען צאַבאַלאַ (אַרגענטינע)

עטון דעם 2 גאָלדענעם מעדאַל

בעקומט רער שווענד סיוענסאָן אין רינג-קאַמפּן פון דער אַלימפּיאַדע

Dr. med. Rachela LEWI

קינדער-קראַנקהייטען

Zeromskiego 24, telefon 142-72

צוריקגעקעהרט

Dr. Wołkowyski

צענעלניאַנא 4 — טעלעפאָן 216.90

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט וענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע, אַלע-אַרט אַנאַליזע

עלעקטראָטעראַפּיע. בעהאַנדלונג מי קוואַרץ-שטראַלן

נעמט אָן פון 9—2, און פון 5—9 אָוונד.

בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען

Dr. Ludwik Falk

הויט און געשלעכט-קראַנקהייטען

נאַוראַט 7, טעל. 128-07

נעמט אָן פון 10—12 מיטאָג און פון 5—7 אָוונד.

פלעגט די פיס

PEDICURE

S. Łódzki

Traugutta 5 (Krótka) m. 18, tel. 170-37

נעמט אָן פון 11—2 און פון 4—7 נעה. אַפּיסטענס בײַ מיסטער עלעמאַן (היתנער-אויגען אַנשטאַלט) אין לאָנדאָן פּספּעציאַליסט צו בעוויטיגען היתנער אויגען און מאָרגנהויט מיט אַרייגנעהאַקסצג בײַגעל אתן שמערץ.

גאַלד, ביזשוטעריע און לאַמבאַרד-קוויטעס

צאָהלט די העכסטע פּרייזען

איזידאָר פּיאַלקאַ, פּיעטריקאָווער 7

Dr.med.M.Heller

ספּעציאַליסט פאַר הויט- און וענערישע-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

טראַוגוטאַ 8 טעל 179-89

נעמט אָן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אָוונד

פאַר פרויען פון 4—5 נאָכם.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פרייזען

בריף-איבערזעצונגען

פון פערשידענע שפּראַכען: ענגליש, פראַנ־צויזיש, רוסיש, דייטש, און אַנדערע אויף יידיש, פּוליש און פּערקעהרט

מ. קרזעפּיצקי, פּאָמאָרסקאַ 4, ביים צאַהן-אַרצט. קרזעפּיצקאַ

נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 7 אָוונד

טעלעפאָן 206-53.

Dr. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוועכע

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און עלעקטראָ - טעראַפּיע אַנאַליזען.

פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

אַנדזשעיאַ 5, טעלעפ. 159-40

נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5 ביז 9 אָוונד

זונטאָג פון 9 ביז 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

רעשטען בײַ Szczęśliwy

נאַוואַמיעסקאַ 5 פראָנט 2. שטאָק

וואַרנונג!

געעהרטע קונדען! אַזוי ווי איהר קומט אויף נאַ־וואַמיעסקאַ 5 ווערט איהר פערפיהרט פון אַנדערע סוחרים, וואָס זיי זאָגען, אַז זיי הייסען שטשענשליוי־זייט דעריבער אויפמערקזאַם און געדענקט די אַדרעס פראָנט 2 שטאָק וואו איהר בעקומט ביליגער טאָמאַשאָווער און אַנדערע סחורות. די בעסטע קוואַן־ליטעטען, די נייעסטע און מאָדערנסטע מוסטער־

אויף אַנציגער און פאַלטענס

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט איך!

מיט אַכטונג: SZCZĘŚLIWY

Nowomiejska 5 front II piętro

Dr. L. Czarnożył

עמפּאַנגט יעצט נור

אַלעע קאַשטשושקי 69 (רוג זאַמענהאָפאַ)

טעלעפ. 224-94.

נעמט אָן פון 9.30—10.30 און פון 4—6 נ.מ. חוץ זונטאָג

ד"ר מער בערמאַן

ספּעציאַליסט פאַר הויט און וענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע

צענעלניאַנא 15. טעלעפאָן 149-07

נעמט אָן פון 8 — 11 פאָרם. און פון 4 — 8 אָוונד

זונטאָג פון 9 — 1 נאָכמיטאָג.

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט־אָן פון ביז 7 אין אָוונד
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט

Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz' poczt. 16
טעלעפאָנען: רעדאַקציע 100-57, אַדמיניסטראַציע 100,47

אַ שווערער נסיון

די פּוילישע אויסערן־פּאָליטיק שטעהט איצט פאַר אַ שווערען נסיון.

דאָס איז די געשיכטע מיט'ן פּוילישן סאָוויעטישען נישט אָגרעסיע־פּאַקט. פאַר פּוילען האָט דער דאָזיגער צפמאַך אַנ'ערשטראָנגיגע בעדייטונג. אַ דאַנק איהם ווערט פּוילען בעפרייט פון שיצען איהרע אַ פּאָר הונדערט מעטער'דיגע מזרח־גרעניצען. דאָס דערמעגליכט במילא צו קענען ערפאָלגרייכען שיצען די מערב־גרעניצען, וועלכע זענען צוליב דער איצטיגער לאָגע אין דײַטשלאַנד ערנסט בעדראָהט.

אַ דאַנק דעם פּאַקט האָט פּוילען געוויזען די סאָוויעטען און אויך די גאַנצע וועלט, אַז זי איז נישט דער „זשאַנדאַרם און אייראָפּאַ", אַז זי האָט גישט געשאַפען אַ בונד מיט רומעניען, כדי צו דינען אַלס פאַרפּאָסטען פון די קאַפּיטאַליסטישע מלוכות אין דער פאַרשטעהענדער מלחמה מיט ראַטען־רוסלאַנד, נאָר אַז דער דאָזיגער בונד איז ענטשטאַנען בלויז, כדי צו שיצען זיך געמיינזאַם אין פאַל פון אַנ'אַנפאַל מצד רוסלאַנד. אָבער אָט דאָ ליגט די שווערקייט.

רומעניען טענה'ט, אַז פּוילען האָט זי פעראַטען, אַז זי האָט נישט געדאַרפט אינטערעסירן בען דעם נישט אָנגריפס־אָפּמאַך מיט רוסלאַנד, כל־זמין רומעניען איז נישט אַדורכגעקומען מיט דער ראַטען־מאַכט שליסען אַזאַ עהנליכען אָפּמאַך.

פּוילען, דאַגעגען, טענה'ט, אַז זי האָט דערמיט אויף אַ האָהר נישט געבראַכט קיין רוה איהר פערבינדעטען מחמת אין פּוילישע־סאָוויעטישען אָפּמאַך איז פערהאַן אַ פּרוּפּ'ער פונקט, אַז דערמיט ווערען נישט בטל די פערפליכטונגען פון יעדען פון די צדדים לגבי זייערע פערבינדעטע. דער פונקט איז איינגעשטעלט געוואָרען אויפ'ן אויסדריקליכען פערלאַנג פון פּוילען און ער איז טאַקי אויסען דעם פּוילישע־רומענישען בונד, דאָס הייסט אויב ס'ברעכט אויס אַ מלחמה צווישען רומעניען אין רוסלאַנד, קען פּוילען העלפען איהר פערבינדעטע, רומעניען דערמיט אין נאָך אָבער דער קאָנפליקט נישט אויסגעשעפּט. רומעניען פיהלט זיך דורכ'ן פּוילישע־סאָוויעטישען פּאַקט אָפּגעשוואַכט אין אויזאָלירט אין איהרע פערהאַנדלונגען מיט רוסלאַנד, און דעריבער פאָדערט זי פון פּוילען באַין־אופן נישט צו ראַטיפיצירען דעם אָפּמאַך.

ווי וועט האַנדלען די פּוילישע דיפּלאָמאַטיע? זי וועט זיכער אָנווענדען אַלע מיטלען, צו צערוהיגען די געמיטער אין רומעניען. קוים אָבער וועט דאָס נישט געלינגען און פּוילען, וועט געשטעלט ווערען פאַר דער דילעמע: אָבער בונד מיט רומעניען, אָבער נישט־אַגרעסיע פּאַקט מיט רוסלאַנד? — וועט פּוילען זיך דצידירען אויפן לעצטען. דאָס קען מען דריינען פון אַלע פערספּעקטיוען, דאָס איז אויך לאָגיש.

דער בונד מיט רומעניען איז געשלאָסען געוואָרען היפּטזעכליך צו שיצען זיך געגען רוסלאַנד, אָבער אַז מ'האָט אַ נישט־אָנגריפס־אָפּמאַך מיט רוסלאַנד און ס'דראָהט פון דאָרט נישט קיין מלחמה־געפאַהר, איז דער גאַנצער בונד נישט אַזוי שטאַרק נויטיג, עס קומט דאָ אויך אין בעטראַכט אָנ'עקאָנאָמישער מאָמענט.

מיט יאָהרען צוריק האָט רוסלאַנד אַ יך געקויפט אין פּוילען, בעזונדערס טעקסטיל־סחורות. לעצטענס וואַקסט אין רומעניען אַנ'אייגענע אינדוסטריע. פון רומענישען מאַרק האָט פּוילען אַלזאָ קיין שך נישט צו ערוואַרטען. דאַגעגען פון רוסישען מאַרק קען מען זעהר אַ סך האָבען, און ס'איז דאָך צו ערוואַרטען, אַז נאָכ'ן ראַטיפיצירען דעם נישט־אַגרעסיע פּאַקט וועט קומען דאָס שליסען אַ פּוילישע־רוסישען האַנדעלס־טראַקטאַט.

די פּוילישע דיפּלאָמאַטיע האָט אַלזאָ איהר לעצטען שריט געמאַכט נאָך אַ לאַנגען ישוב הדעת. אין וואָסערע קאָנסעקוענצען ער זאָל נישט ברענגען, וועט זי זיך געווים פון איהם נישט צוריקציהען.

בן משה

גרויסע האַסע

אויף ניו־יאָרקער בערזע

אַ וואָהל־מאַנעווער פון הובער'ן

ניו־יאָרק (ספּ.) זעט אייניגע טעג פיהלט זיך אַ האַסע אויף די אַמעריקאַנער בערזעס. אַ סך ווערט־פּאַפּיערען זענען געשטיגען אויף גאַנצע 40 פּראָצ.

די סבה פון דער פּליצלינג'דיגער האַסע וועט פערשידענאַרטיג אויסגעטייטשט. טייל זאָגען, אַז דאָס איז אַ רעזולטאַט פון דער פערבעסערונג פון קורס פון דאָלאַר. אַנדערע זאָגען, אַז דאָס איז אַ פּויעל יוצא פון גוטען אויסגאַנג פון דער קאָנפערענץ אין לאָזאַן. די גרעסטע טייל פינאַנסיסטען בעהויפּטען אָבער אַז דאָס איז אַ פּאָליטישער וואָרט־מאַנעווער פון פּרעזידענט הובער. חיות ווי דעם 11 ה. ח. וועט הובער האַלטען זיין ערשטע וואַהל־רעדע, ווייל מען, אַז דאַן זאָל דער קורס פון אַלע ווערט־פּאַפּיערען זיין אַ פעסטער.

ווי ס'זאָל אָבער נישט זיין די סבה, איז אַ פאַקט, אַז די האַסע־מעגרעניץ האַלט פסדר אָן.

—:§:—

פאַר'ן צווייטען פליה אין הימעל אַריין

פּראָפ. פּיקאַר וואַרט בלויז אויף אַ גינסטיג וועטער.

ווי בעוואוסט, נעמט פּראָפ. פּיקאַר אַנגטער אַ צווייטען פליה אין די סטראַטאָספערע. דער פליה זאָל שוין פאָר־קומען אין די נאָהענטסטע טעג. דער באַלאָן, אין וועלכען דער געלעהרטער וועט מאַכען זיין פליה אין הימעל אַריין, איז פון אַלומיניום. די עפנונגען פון גאָנדאָל, דורך וועלכען פּראָפ. פּיקאַר און זיינע צוויי אַסיסטענטען וועלען אַנגעהן, וועלען דערגאַך, ד. ה. פאַר'ן פערמאַכט ווערען מיט גלאָז. דאָס וועט ערמעגליכען די פליהער זיצענדערהייד צו אָבסערוויר'ען גרויסע שטחים פּראָפ. פּיקאַר וועט די גאַנצע צייט פון פליה זיצען אין אַ וויינלען פאָמעל, מחמת אין דער הויך איז כמעט אונמעגליך צו שטעהן, דאָרט איז אַזוי שטיקענד אַז מ'ווערט תיכף מיר. אַלע הכנות צום פליה זענען שוין עמאַלט. איצט וואַרט פּראָפ. פּיקאַר אויף אַ גינסטיג וועטער. אויב עס וועט נישט זיין קיין ספּעציעל גלענצענד וועטער, וועט ער נישט פליהען. מ'קען דעריבער נאָך ניט פעסטשטעלען ווען דער פליה אין הימעל אַרויס וועט צושטאַנד קומען.

פּראָפ. פּיקאַר איז פיל מיט גלויבען. ער אין איבערצייגט, אַז דער צווייטער פליה וועט זיין אַזוי גליקליך ווי דער ערשטער און דער עיקר: ער וועט ברענגען יעלענצענדע רעזולטאַטען.

דער שליסעל צום ערפאָלג

איז אַנ'אַנאַנס אין „לאָדזער טאָגעבלאַט"

אין יענער שרעקליכער צייט...

אַ ריהרענד בילד פון'ם חורבן אין גליל

ביי דער בעשרייבונג פון חורבן ירושלים דורך די רוימישע חילות האָבען אונזערע רעליגיעז־היסטאָרישע בעריכטען אין תלמוד ווי אין מדרש, סיי אונזערע שפּעטערדיגע היסטאָריקער אין פאָרשער ס'רוב זיך אָפּגעשטעלט אויף דעם חורבן ירושלים, אַלס וויכטיגסטע מעשׂה אַלע פון לאַנד, וואו ס'איז געווען קאָנצענטרירט דאָס גאַנצע רעליגיעז, גייסטיגע און פּאָליטישע לעבען פון מלכות יהודה, און אויף וועלכען עס איז דעריבער געווען געריכטעט דער גאַנצער סטראַטעגישער אָנגריפס־פּלאַן פון די רוימישע לעגיאָנען. דאָס איינגעמען ירושלים און דאָס צושטערען דעם בית־המקדש, אָט דעם „מרכז הרוחני" פון יודישען פאָלק, זענען געווען אַזוי פיל מיט טראַגיק, אַזוי טיף דערשיטערנדיג, אַז די היסטאָריקער האָבען שוין נישט געלייגט קיין גרויס אַכט אויפ'ן אונטערגאַנג און חורבן פון אַנדערע שטעט און פּראָווינצען אין יהודה. וואָס זייער גורל איז געווען אפשר נישט וועניגער טראַגיש ווי דער חורבן ירושלים. אַזוי ווייסען מיר, למשל, אַז די צושטערונג פון ביתר איז אַ נישט וועניגער שרעקליכער עפּיזאָד פון גאַנצען חורבן, דאָך געפינען מיר בלויז וועניג נאָטיצען וועגען אונטערגאַנג פון יענער שטאָט.

אויך די אַנדערע, ווייטער געלעגענע שטעט און פּראָווינצען זענען נישט געבליבען פערשונט דורך די רוימער. אויך דעם גליל העליון האָט נישט אויסגעמידען דער ביטערער גורל פון די איבעריגע צענטראַלע שטעט. מיר פערמאָגען אָבער עד היום נאָר גאַנץ וועניג אויטענטישע ידיעות, ווי די דאָזיגע בליהענדע פּראָווינץ איז פערוויסט געוואָרען און וואָס פאַר אונמענשליכע גרויזאַמקייטען עס האָבען זיך דאָרט אָפּגעשפּילט.

דעם דאָזיגען חלל אין אונזער געשיכטליכען בעכער האָט איצט אויסגעפולט דער יודיש־דייטשער שריפטשטעלער ליאָן פויכטוואַנגער אין זיין נייעסטען ווערק: „די רוימער אין גליל" אין וועלכען מיר געפינען אַ העכסט־אינטערעסאַנטען און טיף ערשיטערנדען בעריכט וועגען חורבן פון גליל העליון, צוזאַמענגעשטעלט לויט יודישע און רוימישע היסטאָרישע כראָניקען.

* * *

דאָס ביז דאַן הערליכע, בליהענדע און פרעהליכע שטיק לאַנד אין מלכות יהודה איז זייט דער בעלאַגערונג פון ירושלים געוואָרען שטיל און דאָס מוגטערע לעבען אָפּגעשטאָרבען. לאַנגזאַם און זיכער האָט זיך דאָס רוימישע חיל דערנעהנטערט צו די גרעניצען פון גליל. פלאַנמעסיג האָט דער אָנפיהרער פון די רוימישע לעגיאָנען וועספּאַסיאַן איינגענומען די געגענד.

די אָפענע שטאָט טבריה האָט זיך אונטערגעגעבען אָהן שום ווידערשטאַנד דאַנגעגען האָט די גוט־בעמעטיגטע שטאָט מגדלה זיך אַ לענגערע צייט האַרטנעקיג און העלדיש פערטיידיגט, אָבער זי האָט נישט געקענט פונדעסטוועגען בייקומען און אָפּהאַלטען דעם שטורם פון די רוימישע חילות. דער פערראַט פון אינעווענינ (ס'זענען געווען אַזעלכע פאַרשוינען!) האָט געטון דאָס איבריגע. אַ ריוויסע צאָהל אויפשטענדיגע זענען אַנטלאָפען אויף שיפלעך, וואָס האָבען זיך געפונען אויפ'ן ים־כנרת. די רוימער האָבען לייכט דערגרייכט און אומגעוואָרפען די קליינע שיפלעך און די אין וואַסער אַריינגעוואָרפענע יודישע קעמפער האָבען זיך שוין בשום אופן נישט געקענט ראַטעווען, אפילו דורך שווימען, וואָרום די ברעגעס פון ים כנרת זענען דערווייל געוואָרען בעזעצט פון רוימישע חילים, וועלכע האָבען צוריקגעשטויסען אָדער דער'הרג'עט יעדען צוגעשוואומענעם. די גרויזאַמקייט פון די בלוט־דורשטיגע רוימישע סאָלדאַטען איז דערגאַנגען אַזוי ווייט, אַז זיי האָבען זיך איינער מיט'ן אַנדערען געווען דער צאָהל הרוגים, וועלכע זיי וועלען דערגרייכען ענטוגדער דורך דערשיסען מיט פיילען פון ברעג, אָדער דורך דערטרונקען די צושווימענדע יודישע גבורים, אָפּהאַקענדיג די הענד ביי די שוין אָפּגעשוואַכטע שווימערס, וואָס פלעגען זיך אָנכאַפּען אין די זייטען פון זייערע פאַנטאַן־שיפלעך.

דער הערליכער ים־כנרת. בעריהמט דורך זיין בינטען פאַרבען־שפּיל, האָט דאָס מאָל געהאַט בלויז איין פאַרב: רויט פון יודיש בלוט. די ברעגעס פון ים בעזינגען צוליב'ן גוטען ריח פון פרוכט־בוימער, האָבען דאָסמאָל אַרויסגעגעבען אַ פערפעסטענדען גערוך פון טויטע קערפּערס. דאָס וואַסער פון אָט דעם ים וואָס איז געווען בעקאַנט דורך זיין קלאָרקייט און זיסען געשמאַק, איז לגמרי מערדאָרבען געוואָרען.

אין דער דאָזיגער שלאַכט זענען אומגעקומען פירטויזענד צווייהונדערט יודישע נפשות. וואָס האָט איינגעבראַכט דעם אָנפיהרער פון אָט דער „קריגס־אָפּעראַציע" אַ קימען לן פון גענוי אַזוי פיל סעפּטערציעס (רוימישע זילבערנע מטבעות). וואָרום ער האָט פריהער געהאַט אויסגענומען אַ תנאי, אַז אויב די צאָהל הרוגים וועט זיין וועניגער, ווי פירטויזענד, וועט ער צוצאָהלען אַלס שטראָף אַזוי פיל מטבעות, וויפיל עס וועט אויסמאַכען ביז צו דער צאָהל פון פירטויזענד הרוגים. אויב אָבער דיצאָהל הרוגים וועט זיין מכהר ווי פירטויזענד, געהערט דער גאַנצער סכום מיט'ן עודף צו איהם!

אין צוויי טעג שפּעטער האָט ווערפּאַסיאַן צוזאַטענגערופען זיינע גענעראַלען און אָנפיהרער אויף אַ קריגסראַט, כדי צו בעשליסען, וואָס צו טון מיט דער בעפעלקערונג, וואָס איז זיך צוזאַמענגעלאָפען פון גליל אין דער בעפעסטיגטער שטאָט מגדלה און, ווי זיך צו בעגעהן מיט דער גרויסער צאָהל קרינס־געפאַנגענע. בסך הכל האָט זיך עס נעהאַנדעלט וועגען אַכט און דריי־סיג־טויזענד נפשות! דער קריגס־ראַט האָט זיך געפונען אין אַ פערלעגענהייט פעסטצושטעלען ווער פון דער שטאָטשער בעפעלקערונג איז געווען פריינד־ליך אָדער פיינדליך לגבי דעם שונא, איז געווען אונמעגליך; איינסאַך פריי־לאָזען די בעפעלקערונג—וואָלט געווען נישט פּראַקטיש; זיי פּשוט אויסהרגענען—וואָלט געווען פּאָליטיש אונפּאַסיג. די מיטגלידער פון ראַט האָבען אָבער ערקלערט, אַז בנוגע יודען און יודישע אויפשטענדישע זענען אַלע מיטלען ערלויבט און מען דאַרף זיך רעכענען ווי וואָס איז וועכליכער פאַר'ן זיגער.

וועספּאַסיאַן האָט זיך געלאָזט איבערעדען און אין אַ צווייי־דייטיגען לשון האָט ער זי געפאַנגענע געגעבען צו פערשטעהן, אַז ער שענקט זיי דאָס לעבען און די פרייהייט און זיי מעגען (ענדע זעה זייט 4).

האַנדווערקער פאַדערען קרעדיטן און רעגירונגס־בעשטעלונגען

רעזאָלוציע פון האַנדווערקער־צוזאַמענפאַהר אין לענטשיץ

די לאָדזער האַנדווערקער־קאָמער האָט זיך בעטייליגט אין האַנדווערקער צוזאַמענפאַהר אין לענטשיץ, וואָס איז די מעג פאָרגעקומען רוגל'ן אָנטייל פון פּרעס. זאַרושיצקי און דיר. גאַשון.

פּרעס. זאַזשיצקי האָט אין זיין רעדע אָפּגעלייגט צו די פערזאַמעלטע מיט־צוזאַרבייטען מיט דער האַנדווערקער־קאָמער.

ריר. גאַשון האָט גערעדט וועגען אַר־גאַניזאַציאָנעלע און ווירטשאַפטליך פראַגען, ווי קרעדיטען, בעשטעלונגען א. אַנד. דער צוזאַמענפאַהר האָט זיך אַרויסגעזאָגט דערפאַר, אַז אין אָזאַר־קאָו איז לענטשיץ זאָלען טעטיג זיין עקזאַמענער־קאָמיסיעס פאַר געזעלען.

ווייטער האָבען די פערזאַמעלטע זיך געוועגרעט צו דער האַנדווערקער־קאָמער, אויסצופּולען, אַז מיטל האַנדווערקער וואָס פערקויפען זייערע אויסאַר־בייטונגען אויף די טערגען אויסקויפען פאַטענטען איז צאָהלען שטייער־שטייער.

בײַ דער אָנגענומענער רעזאָלוציע ווערט די האַנדווערקער קאָמער אויפגעפאָרערט אינטערצוגעטען אַ אַקציע פאַר בעקומען קרעדיטן, רעגירונגס־בעשטעלונגען א. א.

—22—

גרויסער נצחון

פון פּוילישע רודערער אויף דער אלימפּיאַדע

פון לאָס אַנדזשעלאָס ווערט טעלעגראַפירט:

די נעפּטינע קאָמפּען אויף דער אָלימפּיאַדע האָבען געבראַכט פּוילען צוויי נצחונות. דאָס מאָל האָבען געקעמפט די פּוילישע רודערער, וועלכע האָבען אינם פאַרלויף פערנומען צוויי ערשטע ערטער.

אין ערשטען פאַרלויף האָט געזיגט די אימאַלינישע מאַנשאַפט 7 מינוט 6 סעקונדען פאַר דײַטשלאַנד. אין צווייטען פאַרלויף האָט דאָס ערשטע אָרט פערנומען פּוילען אין אַ רעקאָרד־צייט פון 7 מינוט 04 סעקונדען, שלאָגענדיג דעם אַלגעמיינעם פאַוואָריט אַמעריקאַ.

אויך די צווייטע פּוילישע מאַנשאַפט בודזינסקי און מיקאָלאַיטשיק האָבען פערנומען דאָס ערשטע אָרט, פאַר פראַנקרייך און אַמעריקאַ.

אַראַנק די נצחונות האָבען זיך בײַ דער פּוילישער מאַנשאַפט קוואַליפיצירט אין פינאַל און געהען אַן אַלס דיזערסטע קאַנדידאַטען צו נעמען צווייטע גאַלדענע מעדאַלען.

דער גרויסער פאַלל פון פּוילישע־יודישע בעזיהונגען

אַ היסטאָרישער פאַקט

פון גרשם באַדער

שטע טעטיגקייט פון די מיאָטעזשנעקעס האָט זיך אָפּגעשלאָגען אויף זייערע פּלייצעס. אין אַלע ווינקלען פון'ם לאַנד האָט געהערשט אַ שרעקליכע אידענפיינדליכע שטימונג, און ווען יודען האָבען זיך געוואָלט בעטייליגען אין דער רעוואָלוציע, האָט מען דאָס מיט פערראַכטונג צוריקגעוויזען.

גענעראַל כלאָפּיצקי האָט דאַן געזאָגט: „ווען יודען וועלען העלפען די פּאָליאַקען ביי זייער בעפרייאונג, וועלען זיי דערנאָך מעגען האָבען אַ טענה, צו פערלאַנגען גלייכע רעכט מיט אַלע אַנדערע בירגער פון'ם לאַנד. חוץ דעם פאַסט עס זיך נאָר נישט פאַר דער וועלט, אַז יודיש בלוט זאָל זיך אויסמישען אויפ'ן שלאַכטפעלד מיט פּוילישע פריצים־בלוט".

עהנדליך צו דעם האָט אויך געטענה'ט דער פּוילישער קריעגסמיניסטער מאָראָווסקי, וועלכער האָט געזאָגט: „פאָלאַקען אַליין וועלען אָנפיהרען זייער פרייהייטס קאַמף און זיי וועלען אויך זיכערלעך זיעגען. וועט עס דערנאָך אָנגענעהמער זיין צו וויסען, אַז פּוילען האָט אינ'ם קאַמפף פאַר דער בעפרייאונג נישט בענוצט קיין פרעמדע הילף. דאַנעבען וואָלט עס זעהר אונאָנגענעהם געווען, ווען מען וואָלט געמוזט זאָגען, אַז אָהן די יודענ'ס הילף האָט פּוילען גאָר נישט געקענט טהון!...

נאָכ'ן דורכפאַל פון יענעם מיאָטעזש האָבען די פיהרער פון דער פּוילישער פּאָליטיק איינגעזעהן, אַז מען טוט נישט גוט, וואָס מען גרייבט אַוועק די יודען פון'ם פּוילישען פאַטריאָטיזם. האָט דאַן דער פּוילישער היסטאָריקער לעלעוועל אַרויסגעלאָזען אַ „מאַניפעסט" צו די פּוילישע יודען, וואו ער מאַכט זיי אויפמערקזאַם, אַז זיי דאַרפען פערגעסען אַלע עוולות, וואָס די דורכגעפאַלענע רעוואָלוציע האָט געבען זיי געטון. זיי דאַרפען אויך האָפען, אַז די לאַגע זייערע וועט זיך איינגאַנצען פריען פּוילען, וואו זיי וועלען נישט מעהר דאַרפען ליידען פון די „ווינענער פרעה'ס", אָדער פון די „רוסישע נביכדנצר'ס, וועלכע רייסען אויעק יודישע קינדער פון זייערע מאַמעס, זיי אַריינצוואָרפען צווישען ווילדע סאָלדאַטען וואו זיי ווערען דערנאָך געטריבען צו פערראַט געגען זייער פאָלק.

אַ נייע צייט פיהלט זיך אין דער לופט האָט לעלעוועל ווייטער געזאָגט מוזען בעקעהרען צום אמת'דיג איינציגען גאָט פון'ם פאָלק ישראל, מען וועט אויך נישט מעהר קענען אונטערדרקען אַ פאָלק, וואָס אַלע מענשען וועלען פערעהרען זיין גאָט. און ווען די יודען זענען בין יצצט אָפּגענאַרט געוואָרען איז זייערע האָפנונגען וועלען זיי יצצט דערגרייכען זייער ציל דורך דערהאַנד פון די פעלקער טאָמער וועלען זיי דורכאויס שטרעבען, צוריק צו קעהרען קיין פּאַלעסטינאַ, וועלען זיי די פּאָליאַקען צו דעם אויך מוזען העלפען...

די צייט, וועגען וועלכער עס דאָ גערעדט, איז געווען אין 1840–מיצקיעוויטש איז דאַן געווען פערשיעדענע איז מיסטיציזם, און אַ דאַנק דעם דאָזיגען גלויבען זיינעם איז ער געוואָרען אַ הייסער אָנהענגער פון'ם פּוילישען מיסטיקער אַנדרזעי טאָווינסקי וועלכער האָט געדענקט, אַז „דער אויבערשטער וויל נישט אויסלייזען פּוילען פון'ם גלות דורך בלוט־פערגיסען". איז איהם דאַדורך געפעלען די „משיח־אידעע" פון די יודען וועלכע טראָגען אַריבער געדולדיג אַלע יסורים פון זייער גלות און זיי וואַרטען אויף אַ גסים'דיגע גאולה—און צוזאַמען מיט מיט דער גאולה פון די אירען וועט אויך קומען די גאולה פון פּוילען.

צוליעב זיין „משיח־אידעע" האָט זיך טאָוויאַנסקי גענעהנטערט צו אידען, ווייל ער האָט געגלויבט, אַז „ווען יודען און פּאָליאַקען וועלען זיך פערייניגען איז אַ משיח־גלויבען, וועט דאָס ברענגען די גאולה פאַר ביידען". אָט דער טאָוויאַנסקי איז צוזאַמען־געקומען אין פאַריז מיט אַדאַם מיצקיעוויטש, וועלכער איז אויך געווען געגייגט צו גלויבען, אַז פּוילען קען אויסגעלייזט ווערען דורך אַ נס — און דאָס דאָזיגע נס וועט טומען צוזאַמען מיט דער יודישער גאולה.

פון די גאַציאָנאַלע צרות איז מיצקיעוויטש'ס פרוי אַריינגעפאַלען אין אַ מעלאַנכאָליע און עס האָט איהר געדראָהט צו בלייבען אין אייביגען וואהנזין, האָט זיך טאָוויאַנסקי אויסגענומען אויסצוהיילען זי פון איהר שגעון דורך זיין אידעע וועגען פּוי־

(ענדע זעה זייט 6)

די גאולה פון די יודען און די גאולה פון פּוילען...

ווי דער גרויסער פּוילישער דיכטער מיצקיעוויטש האָט געדרשנ'ט אום תשעה־באב פאַר ציון

וואָס איך וויל דאָ דערצעהלען, איז פאָרגעקומען אום תשעה־באב מיט הצכער נייוויציג יאָהר צוריק. דאָס גאַנצע יודישע פאַריז איז דעמאָלס אויפגערודערט געוואָרען, וואָס עס איז דאַן פּלוצים אָנגעקומען אַ בריעף צום יודישען „קאָנסיסטאָריום" פון'ם פּוילישען לייטערשטאָלץ, וואו ער איז דאַמאָלט געווען פּראָפעסאָר פון סלאַווישער ליטעראַטור אין'ם פאַריגער „קאָלעזש דעפראַנס", וואו ער האָט אָנגעזאָגט, אַז ער וויל תשעה־באב פריה קומען צו די „קינות" און דער פאָרטוגעזישער סינאַגאָגע אויף דער ריע בעפאַלט. האָט מען דאַן אויסגעפּוצט די סנאַגאָגע איז אַלע איהרע ווינקעלעך און דער „רב הכולל" פון פראַנקרייך, מוסיע מאַרשאַנד ענערי, צוזאַמען מיט'ן גבאי מוסיע פּראָג, האָבען אָפּגעוואַרט דעם גאָסט ביים טויער פון דער שול.

מען מוז דאָ גלייכצייטיג דערצעהלען, וואָס עס איז עפּעס דעמאָלט מיצקיעוויטש'ן איינפאַלען, צו געהן הערען די יודישע „קינות".

אַדאַם מיצקיעוויטש, דער גרעסטער פּוילישער קלאַסיגער, האָט געהאַט אַ מערקווירדיג אייגענאַרטיגע בעציהונג צו יודען. אין די ערשטע שריפטען זיינע האָט ער זיי גאָר נישט ליעב געהאַט. אפילו זיין פּוילישע־פאַטריאָטישער „יאַנקעל צימבאַליסט" פון'ם „פאַן טאַדעאוש" איז נישט קיין איבריג צאַצקע. ווי עס דאָכט זיך אויך, האָט מיצקיעוויטש אַביסעל געגלויבט אין „עלילת דם. איינע פון זיינע העלדיגען טהוט ביי איהם אַמאָל אַ קוויטש, גלייך „ווי אַ מיידעל, וואָס יודען

(ענדע זעה זייט 6)

לאדזער טאגעבלאט
11. אויגוסט 1932
דאנערשט.
ט׳
אב תרצ״ב
פ׳ ואתחנן

טאג-בראניק

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

מארגען אמטירט אין לאקאל אויף קאשטשיושקי 21 א צוגאב-פראקוראר-קאמיסיע פאר׳ן יאהרגאנג 1911 און עלטערע, וואס געהערען צו פ. ק. אז. 1 און וואוינען אויפ׳ן שטח פון 2, 3, 5, 8 9 און 11 קאמיסאריאטען און וועלכע האבען נאך ביז איצט נישט רעגולירט ווער מיליטער-פליכט.

נאכט-דיזשורען אין די אפטייקען

הענט פונאנדט דיזשורען פאלגענדע אפטייקען: א. פאטאש (פלאץ קאשטשיגו 10), א. לארעמזא (פאמארסקא 12), ע. מילער (פעטרוקאווער 46), מ. עפשטיין (פעטרוקאווער 225), ז. נאר-טשוצקי (בזשעיזאר 59), נ. גאנאניץ (וויטש (פאביאנוצקא 50).

טעלעפאן מיט ליבלאנג

(§) לאדז האט איצט בעקומען א טעלעפאנישע פערבינדונג מיט ליבלאנא און א רוה אנדערע שטעט אין יגאסלא-וויען.

גע׳חלש׳ט אין גאס פון הונגער

(§) די 19-יעהריגע יאגינא סלא-וואנסקא איז געלעגן געקומען פון דערף סמאזשקי זוכען ארבעט, אבער לטרעג-דיג שוין א צייט הונגער, איז זי געפא-לען אין גאס אין חלשות. פאנטאוויץ האט זי אפגעפיהרט אין שטאטישען זאמעל-פונקט.

לאדזער יוד ווערט געזוכט

יעקב שווארצבערג פון לאדז א שא-קאלאד-פאבריקאנט, 40 יאהר אלט, זיין פרוי הוסט מלבה ווערט געזוכט דורך זיין שוואגער אין אמעריקא. ער קען זיך ווענדען אין דער קהלה-קאנצעלאריע.

ארעסטירט צוליב שמוגעל

(§) געלעגען פארטאג האט א גרעניץ-פאליציאנט בעמערקט אויף פרעהזיטס-פלאץ פאהרען מיט א וואגען דעם שמוג-לער אבא ארבאר. ער האט דעם וואגען אפגעשטעלט און געפונען פערשידענע פריזיר-כלים, געשמוגעלטע פון דייטש-לאנד.

ארבאר זאל שוין פאריגעוואר זיין ארעסטירט געווארען פאר שמוגעל אין טשעכאסלאוו און איז דערנאך בע-פרייט געווארען אויף קויציע, צוליב דעם איז ער אין לאדז אנגעזעצט געווא-רען אין ארעסט און מען האט פון איהם מעהר קיין קויציע נישט געוואלט נעמען.

פון לאדזער האנדעלס-געריכט

יורשים פון יוליוש ראזנער רעגולירן.—אופאדלאשט׳ן פון פאבריקאנט א. וויאנזאווסקי

(5) געלעגן האט דאס האנדעלס-געריכט פערעפנטליכט א אופארלאשטש דער פירמע אברהם וויאנזאווסקי, אינ-זען-פאבריק אויף מיעלטשארסקי 9. דער טערמין פון עפענען די אופאר-לאשטש איז בעשטימט געווארען אויפ׳ן 29 יולי ד. י. אלס ריכטער קאמיסא איז נאמינירט געווארען ריכטער יאקוב פעטערס, אלס קוראטאר אדוו. פוויטלא-וויטש.

* * *

אויף דער ביטע פון דעם ציטווטלי-גען סינדיק פון דער אופארלאשטש אין דער „אויטא טראנספארט״ געזעל-שאפט חוסט דאס געריכט בעשטימט א צוגאב-טערמין אויף פעסטצושטעלען די 8 חובות.

— דעסגלייכען אט דאס געריכט בע-שטימט א טערמין אין דער אופאר-לאשטש פון מאגיפאקטור-סוחר כ. סילקעס נאוואמיעסקא 15.

* * *

שמעון לעווענבערג פון אזארקאוו, געפאלענער סוחר פון לאנדווירטשאפ-ליכע מכשירים האט בעקומען א גלייט.

* * *

ווי בעקאנט האט דאס געריכט מיט א צייט צוריק אפגעווארפען די ביטע צו ערמייגען א נאר׳זאר די יורשים פון יוליוש ראזנער און אויך די פאר׳ערדיגונג פון די קרעדיטארען צו פערעפענטליכען א אופארלאשטש. די פירמע האט אבער אפגעגעבען א אפעלאציע און דאס אפעלאציע-געריכט האט איהר יא ער-מיטלט דעם נאר׳זאר. אין צוזאמענהאנג דערמיט האט דאס לאדזער קרייז-גע-ריכט בעשטימט אלס ריכטער קאמיסאר ריכטער ראבערט שנעק און אלס גע-ריכטס-אויפזעהער עדווארד הילשערן.

איצט לענט די פירמע פאר צו פער-גלייכען זיך אויף 40 פראצ. צאהלבאר אין משך פון 2 יאהר. דאס געריכט האט ערלויבט אנצוהויבען פערהאנד-לונגען וועגען אויסגלייך.

נישט בעליידיגט די מאראל

אורטייל פון געריכט וועגען דייטשע אויסגאבען

(§) בשעתו האט דאס שטאטישע געריכט פערמשפט די צייטונגס-עקס-פעדיטאראן ה. קאזאקיעוויטש פעטריקא ווער 58 און ווינגראד פעטריקאווער 60 פאר פערקויפען די אויסגאבען פון דער דייטשער „אסא״ א. א. צו 50 זל. ווייל זיי ענטהאלטען פראגאנדא-פיות ווי א אורטייל ביז 200 זל. קען נישט אנגעקלאגט ווערען אין אפעלא-ציע-געריכט, האבען די פערמשפט׳ע אפגעגעבען א קאסאציע. דאס העכסטע געריכט האט מבטל געטאכט דעם אור-טייל פון דער ערשטער אינסטאנץ און נאכאמאל איבערגעוויזען דעם ענין צו בעטראכטען דעם לאדזער געריכט, וואס האט געכטען ארויסגעטראגען א בעפרי-אונגס-אורטייל.

—§—

פאלשע פינפערלעך אין מעהר געשעפט

ווי צו זייז מרויח׳ער

2 גנבים אוועקגעווארען דאס פאדאון זענען אריינגעאלען

(§) פאריגען דינסטאג האבען צוויי געהיים-אגענטען בעמערקט אויפ׳ן באלומער מארק צוויי פארשיגען, וואס זענען זיי געווען בעקאנט אלס גנבים-פאכלטיט.

די אויסשפירער האבען די צוויי גנבים שוין נישט ארגפגעלאזט פון אויג זייענדיג זיכער, אז זיי וועלען בע׳גנב׳ען די סוחרים.

די אויסשפירער האבען אבער בע-מערקט, אז יענע קלערען גארנישט צו גנב׳ענען, פערקעהרט, זיי געהן אלעמאל צו צו א אנדערן פויער און קויפען אין עסעגווארג פון בל-טוב צאהלענדיג מיט זילבער-געלד.

די געהיים-אגענטען האבען זיך אנ-געשטויסען, אז דא קומט פאר א אפעס א שווינדלער און ווען די צוויי חבדה-לייט זענען צוגעקומען צום זי-בעמען פויער אנגקויפען און דערלאנגט א זילבערנעם פינפער אויף א רעשט, זענען די געהיים-אגענטען צוגעגאנגען און זיך געהייסען ווייזען דעם פינפער.

נישט וואר׳טענדיג צו לאנג האבען בייד חברה-לייט נענומען די פיס אונ-טער׳ן ארעם און עמאכט לך. ד׳ גע-היים-אגענטען האבען זיי אבער נאכגע-יאגט און געכאפט. אין קאמיסאריאט האט זיך ארויסגעוויזען, אז זיי זענען אדאם באלדיג פון וושעזשינסקא 60 און סטאניסלאוו זיילינסקי פון טעפער נאס. בעת דער רעוויזיע האט מען בי זיי געפונען עטליכע מנינים פאלשע פינפערלעך א חיין קלינגעלד.

בעת דער רעוויזיע אין זייער וואו-נונגען האט מען אויך געפונען א חיין פאל געלבד גיפס-פארטעס, פטלען און אלע נויטיגע מכשירים צו מאכען געלד.

די עלד-פעלשער זענען אנ-עזעצט געווארען אין תפיסה אויף קאבעריג גאס.

=§=

אורלויבען אין פאליציי

דער לייטער פון 12. קאמיסאריאט אספיראנט אימירסקי פון 13. קאמי-סאריאט קאמיסאר ווייענצקאווסקי און פון 6 קאמיסאריאט זינמונט דערמאו-סקי זענען געלטען געפאהרען אויף אור-לויב.

„גראנד-האטעל״ אין טעטיג,

אבער דער שטרייק דויערט

(§) נישט קוקענדיג, וואס די ארבע-טער פון „גראנד-האטעל״ שטרייקען איז דער האטעל געלטן געווען טעטיג.

דערווייל פיהרט די דירעקציע נישט קיין שום אונטערהאנדלונגען מיט די שטרייקענדע, צוליב דעם, וואס מיט׳ן שטרייק פיהרען אן געוויסע פערזענען דאגעגען איז זי גרייט אויפצונעמען אונ-טערהאנדלונגען מיט א דעלעגאציע פון די 9 טרייקענדע.

געלטען איז אויפ׳ן פראנט-פנין פון „גראנד-האטעל״ ארויסגעהאנגען נע-ווארען א אויפפארדערונג פון דער די-רעקציע צו די שטרייקענדע, אז זיי זאלען זיך שטעלען צו דער ארבעט. ביז איצט דויערט אבער דער שטרייק ווייטער.

==§==

מאגיסטראט אינטערווענירט אין וואַרשא

די שטייער-עקזעקוציעס זאלען נישט איבערגעהן צו דער שטייער-מאכט

(§) הענט פאהרען ארויס קיין וואר-שא דער שטאט-פערזידענט זשעמיגא-צקי און לאוויניק קוק, וואס וועלען זיך בעמיהען בי דער רעגירונג, אז די פער-אָרדנונג וועגען איבערנעמען דורך דער שטייער-מאכט די שטייער-עקזעקוציע פון לאדזער מאגיסטראט, זאל בנוגע לאדז גאר נישט ארויס אין קראפט, ווייל דאס וועט שטאט ברענגען שאדען.

אויסער דעם וועלען זיי אויך אינטער-וועגירען וועגען די סעזאן-ארבייטער.

פרעז. זשעטעצנצקי וועט אינגרען מי-ניסטעריום אנווייזען, אז די ווירטשאפט-ליכע קרייזען אין לאדז זענען דערפאר אז די מאגיסטראט-עקזעקוציעס זאלען נישט ארייפערגעהן צו דער שטייער-מאכט.

—§—

2 „פשיאטשעלעס״ זענען זיך טכבד מיט א כוסה

אויפ׳ז רעסטאראטאר׳ס חשבון

(§) דארטגעהענדיג געלטען אויף פעטריקאווער האט אינגנצי מאלאר פון פאמארסקא 117 בעגעגנט זיין בעקאנ-טען פון מאמאשאו און גראבאווסקי ביידע „פשיאטשעלעס״ זענען ארייגען אין רעסטאראן „ווערסאיל״ אויף רוג פעט-ריקאווער און זיעלאני.

נאכ׳ן אפעסען א גוטען מאלצייט, האט בען זיך פלוצלינג ביידע פשיאטשעלעס ארומגעזעהן, אז קיינער פון זיין האט קיין פרוטה נישט אין טאש, האבען זיי נאכ׳ן שעהן זיך אויפגעהויבען און גע-נומען אפציען.

עס האט זיך אבער געכאפט דער-דער קעלנער און זיי איבערגעגעבען אין די הענד פון דער פאליציי.

אין יענער שרעקליכער צייט...

(ענדע פון זייט 3)

זיך צוריקקעהרען א היים, אבער בלויז דורך טבריה!

די קריגס-געזאנגענע יודען האבען געגלויבט דער הבטחה און האבען זיך געלאזען צוריק א היים אויפ׳ן אנגע-וויזענעם וועג. ווען זיי זענען אנגע-קומען קיין טבריה, האט מען זיי איינ-פלאצירט אין דארטיגען גרויסען סטא-דיאן „ספארט-פלאץ״, מיט גרויס שאנ-נונג האבען זיי געוואלט. וואס דער רוימישער פעלד-מארשאל וועט זיי ווייטער זאגען.

באלד טאקי איז ווערספאטיאן ערשי-נען און האט בעפוילען, אז אלע, וואס זענען איבער 55 יאהר אלט און אויך אלע קראנקע און שוואכע זאלען ווע-רען אויסגעטיילט אין א בעזונדערע גרופע. מעהרערע פון די קריגס-גע-פאנגענע יודען האבען זיך תיכף גע-מאלדען צו דער דאזיגער גרופע, וואס רום זיי האבען געמיינט, אז לגבי זיי וועט מען מסתמא מאכען א פערלייכ-טערונג און מען וועט זיי ווייטער טראנספארטירען אויף פוהרען, אבער נאכדעם ווי די דאזיגע גרופע איז גע-ווארען אויסגעטיילט, האט בען דאס בלויז דורך טבריה!

די קריגס-געזאנגענע יודען האבען געגלויבט דער הבטחה און האבען זיך געלאזען צוריק א היים אויפ׳ן אנגע-וויזענעם וועג. ווען זיי זענען אנגע-קומען קיין טבריה, האט מען זיי איינ-פלאצירט אין דארטיגען גרויסען סטא-דיאן „ספארט-פלאץ״, מיט גרויס שאנ-נונג האבען זיי געוואלט. וואס דער רוימישער פעלד-מארשאל וועט זיי ווייטער זאגען.

באלד טאקי איז ווערספאטיאן ערשי-נען און האט בעפוילען, אז אלע, וואס זענען איבער 55 יאהר אלט און אויך אלע קראנקע און שוואכע זאלען ווע-רען אויסגעטיילט אין א בעזונדערע גרופע. מעהרערע פון די קריגס-גע-פאנגענע יודען האבען זיך תיכף גע-מאלדען צו דער דאזיגער גרופע, וואס רום זיי האבען געמיינט, אז לגבי זיי וועט מען מסתמא מאכען א פערלייכ-טערונג און מען וועט זיי ווייטער טראנספארטירען אויף פוהרען, אבער אין דער צוריקקעהרונג א היים, אבער בלויז דורך טבריה!

די קריגס-געזאנגענע יודען האבען געגלויבט דער הבטחה און האבען זיך געלאזען צוריק א היים אויפ׳ן אנגע-וויזענעם וועג. ווען זיי זענען אנגע-קומען קיין טבריה, האט מען זיי איינ-פלאצירט אין דארטיגען גרויסען סטא-דיאן „ספארט-פלאץ״, מיט גרויס שאנ-נונג האבען זיי געוואלט. וואס דער רוימישער פעלד-מארשאל וועט זיי ווייטער זאגען.

באלד טאקי איז ווערספאטיאן ערשי-נען און האט בעפוילען, אז אלע, וואס זענען איבער 55 יאהר אלט און אויך אלע קראנקע און שוואכע זאלען ווע-רען אויסגעטיילט אין א בעזונדערע גרופע. מעהרערע פון די קריגס-גע-פאנגענע יודען האבען זיך תיכף גע-מאלדען צו דער דאזיגער גרופע, וואס רום זיי האבען געמיינט, אז לגבי זיי וועט מען מסתמא מאכען א פערלייכ-טערונג און מען וועט זיי ווייטער טראנספארטירען אויף פוהרען, אבער

XXV
אונט פון פרייד און געלעכטער!
!! מאביליזאציע פון אלע יודישע !!
!! הומאריסטען פון וואַרשא און לאדז
דעם יודישען טעאטער-צולם, ווי די לאדזער יודען בפרט ברענגען מיר די פרעהליכע בשורה: דער בעליבטער לאדזער דיכטער גראף קאלי פייערט איצט זיין 25-יעהריגען יובל פון זיין ליטעראר ישער טעטיגקייט
אין צוזאמענהאנג דערמיט קומט פאר דעם 24-טען ד. ה.
א גראנדיעזע
גראף קאלי-פארשטעלונג
אין יודישען טעאטער „פילהארמאניע״
? ווער וועט זיך אין דער פייערונג בעטייליגען
? וואס וועט געשפילט ווערען
לייענט די ווייטערע אנאנסן! ● לייענט די ווייטערע אנאנסן!
דער פארפערקויף פון בילעטען שוין זיך אנגעהויבען.

דאנער קאזאקן האלטן, אז זיי שטאמען פון שבטן

שטעט מיט ביבליש-העברעאישע נעמען.— א גענעראל, א גר, בזקלאגט זיך, אז ער מוז זיך ראזירען...—שטאמען טאקע די גרים פון די כורנים?— א קריסטליכער מאנאך ווייזט אויף, אז די דאנער מתיהדים שטאמען פון שבט דן

אין משך פון דרייסיג יאהר בין איך ארומגעפאהרען צווישען די מתיהדים, געווען אין אלע שטעט, וואו די גרים געפינען זיך, און זעהר אפט איך געווען א נאסט אויף זוערע ברית׳ן.

אבער וויפול איך האב זיך נישט אנ-געשטרענגט אויסצופארשען די דאזיגע בעווענונג אין אזהר „גבורות-ארט״, אין די שטעט און דערפער, וואו עס האט זיך אנגעהויבען די התיהדות, אין דאס מיר נישט געלונגען, ווייל די ארי-מיע מאכט האט אנגעווענדעט פערשי-דענע שמעדיגען און זיך צופיל גרינבלען אין דער געשובטע פון די מתיהדים וואלט געווען פערבונדען מיט א סכנה פאר׳ן כלל ישראל.

ווען איך פלעג זיך ווענדען צו זיי מיט מיינע שאלות וועגען דער גרים-בעווענונג האב איך תמיד בעקומען אין אין די זעלבע תשובה:

— מיר טוען נאר דאס, וואס אונזערע עלטערן, די בוזרים, די ערשטע מתיהדים האבען געטון...

זיי גלויבען אלע אין דער מסורת, אז זיי זענען די יורשים פון די בוזרים, וואס האבען פארצייטען געוואס זייע מלוכה אויף די ברעגעס פון וואלגא.

פערשטעהט זיך, אז איך האב זיך נישט געקאנט בענגגעגען מיט די דא-זיגע שאבלאנע תשובות, אין האב גע-זוכט צו בעקומען גענויע ידיעות פון א געלערנטען גר. מיר גראד אפגע-גליקט אין איך האב זיך געטראפען מיט א גר א משכיל און א מלמד.

אין דארף פאוואריגא (סאראטאווער ערגיז), וואו עס לעבען עטליכע גרים-משפחות האב איך זיך בעגעגנט מיט וידען, וואס זייערע עלטערן האבען אויפגעוועזען אויף דעם, אז זיי שטאמען פון די בוזרים.

אין גלייכען אלע אין דער מסורת, אז זיי זענען די יורשים פון די בוזרים, וואס האבען פארצייטען געוואס זייע מלוכה אויף די ברעגעס פון וואלגא.

פערשטעהט זיך, אז איך האב זיך נישט געקאנט בענגגעגען מיט די דא-זיגע שאבלאנע תשובות, און האב גע-זוכט צו בעקומען גענויע ידיעות פון א געלערנטען גר. מיר גראד אפגע-גליקט און

צאהלען פאַר דער אַפּעלאַציע

(§) אין יוסטיץ-מיניסטעריום ווערט אַנגעגרייט אַ פאַרארדנונג, וואָס זאָל אַרויס אין קראַפט דעם 1. אָקטאָבער, לויט וועלכער יעדער, וואָס וועט פאַר־משפט ווערען צו גלד-שטראָף, וועט כאַלד נאָכ'ן אַרויסטראָגען דעם אורטייל פון דער ערשטער אינסטאַנץ מוזען בעצאָהלען כאָטש אַ צעגטעל פון דער שטראָף, נישט קוקענדיג, וואָס ער גיט אָן אַ אַפּעלאַציע.

רעגיסטראַציע פון יאָהרגאַנג 1914

אָנהויבענדיג פון 1 סעפּטעמבער ווערט דאָס מיליטאַרישע פאָליציאַמט ביראָ בײַם מאַגיסטראַט אָנהויבן אַ רעגיסטראַציע פון די געבוירענע אין 1914.

בי יונגעלײַט וועלען זיך פערזענליך דאַרפן מעלדען אין פאָליציאַמט־מיליטערישן ביראָ בײַם מאַגיסטראַט וואַרזשע 11 אין די שעה'ן פון 8 ביז 13, שבת פון 8 ביז 13.

דעם 1 סעפּטעמבער דאַרפן זיך מעלדען צו דער רעגיסטראַציע די, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1 קאָמיסאַריאַט מיט דיאו תיות:

A. B. C. D. E. F. G.

און די, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 7 קאָמיסאַריאַט מיט די אותיות

A. B. D. D. E. F.

און די ווינטערע טעג די איבריגע יעדער, וואָס וועט זיך רעגיסטרירען מוז זיין געמאָלדען אין לאָדז און מיטברינגען אַ פערזענליכן דאָקומענט.

יודענע קומט בעטען אַ נדבה

איז גנב'עט צו אַ פּאָר טוץ זאַקען

(§) אויף פולנאַצנע 10 געפינט זיך אַ זאַקען־פאַבריקעל, וואָס געהער צו אַ געוויסען סובעצקי.

נעכטן מיטאָג צײַט, בעת די אַרבײַטער זענען אין פאַבריק נישט געווען, איז סובעצקי אַרײַנגעקומען אין פאַבריק און דאָרט געטראָפען אַ פרוי מיט אַ אָנגעפילטן זאַק. ער האָט נישט געמאַכט קיין שהיות, געוועזען אַ פאָליציאַנט און עס האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די גנב'טע חנה פרישמאַן פון זאַרושער 26, וואָס געהט בעטען נדבות. אַרײַנקומענדיג אין פאַבריק און דערזעהענדיג, אַז עס איז קיין נישמאָ, האָט זי פון זאַק אַרויסגענומען די שטיקער אויסגעבעטעלט פרויט און אָנגעפילט איהם מיט עטלעכע טוץ זאַקען. חנה פרישמאַן, וואָס זאָל זיין אַ געניטע גנב'טע איז אינגע ועצט געוואָרען אין דער אויספאָרשונגס תפיסה.

גראַנדיעזע לויה פון ד"ר ס. שטערלינג

ריהרענדע הספּדים בײַם אָפענעם קבר

(ב) די לויה פון ד"ר שטערלינג האָט צוגעצויגען אַרויסען עולם מלוים. מען האָט געזען די עליטע פון לאָדז, פאַר שטערער פון שטאָט־ראַט, מאַגיסטראַט קהלה, פון פערשידענע אינסטיטוציעס און אַזן אַ צאָהל דאָקטוירים.

נאָכדעם, ווי קאַנטאָר אַלטערטאָ האָט געזונגען מיט'ן כאָר „אל מלא רחמים" האָט דעם ערשטן הספּד געהאַלטן ר"ר פערנקעל אין נאָמען פון דאָקטוירים־פערבאַנד, אונטערשטרעכלענדיג די גרויסע מעריטיניש פערדינסטן פון פערשטאָרבענעם פאַר לאָדז.

דאַן האָבן געהערט ד"ר טאָמאַשעווסקי אין נאָמען פון דער דאָקטוירים־קאַמער, ד"ר ראַבינאָוויטש — אין נאָמען פון פאָזנאַנסקי'ס שפּיטאָל און דאַן האָט דער לויה־צוג נערידהרט צום קבר.

פאַר'ן אַרון זענען געגאַנגען פיל דע־לעגאַציעס מיט קרענץ.

בײַם אָפענעם קבר האָט געהערט דער שטאָט־פּרעזידענט זשעמיעצקי, אַנווע־זענדיג די גרויסע פערדינסטן פון פער־שטאָרבענעם בײַם בעקעמפען די „פּראָ־לעטאַרישע קרענק", די טויערקלאָ־קראַנקהייט.

אין נאָמען פון דער „וושעלניצא" האָט גערעדט פּראָפ. לאַווראָוויטש, פון אַנטי־טויבערקולאָז־פערבאַנד און פון־לען ד"ר וואַרשעווסקי פון וואַרשע. צום סוף האָבן גערעדט ד"ר ל. שיפּמאַן, ד"ר העלער, ד"ר גאָלדמאַן פון יודישן שפּיטאָל אין וואַרשע און ד"ר האַנדעלס־כאַן.

דער לעצטער האָט אָנגעוויזען אויף דעם הויכען פּאַטריאָטיזם פון פער־שטאָרבענעם, וואָס האָט אפילו גע־שטערט אין זיין פערזענליכן קאַריערע.

נאָך די הספּדים איז דער קבר פער־שיט געוואָרען מיט בלומען.

אַיינבروך אין אַסוחרים־פעראיין

גנבים האָבען דאָרט געפונען כוים 24 זל.

(§) אין פריסטליכן סוחרים־פער־אַיין אויף אַרזשעיאַ 34 האָבען אונ־ענטדעקט גנבים אויסגעפיהרט אַ אַנ־ברוך, אויפרעגענדיג דאָס שלאָס פון דער טיר. זיי האָבען דורכגענישטערט אַלע שובלאָדען, אויפגעריסען אַלע פיור־קעס און געפונען דאָרט סך הכל 24 זל. פאָליציי פיהרט אַ אויספאָרשונג.

אַ שרפה אין אַ וואוינונג

(א) אויף קשעניאָווסקאַ 2 האָט אויס־געבראָכען אַ שרפה אין דער וואוינונג פון פראַנציישעק באַרמוסקי פון אַ קאַ־ליריגען קעסעל סמאָלץ. דאָס פייער האָט זיך ניט פערשפּרייט. די פייער־לעשער האָבען די שרפה אָנגעלאָשען. דער שאָדען בעטראָגט 300 זל.

76 פּראָטאָקאָלען פאַר אונגרייניליכקייט

(א) צוליב דעם וואָס באַך־טיפוס הערשט אין שטאָט, האָבען די סאַניטאַר קאָמיסיעס דורכגעפיהרט קאָנטראָלעס אין די צגוועלבער אויף דער אַלט־שטאָט איז צונויפגעשטעלט 76 פּראָטאָקאָלען פאַרן אונגרייניליכקייט.

היינט גרויסער סימפּאַנישער קאָנצערט אין העלענאַוו

היינט קומט פאַר אַ גרויסער בענע־פיס־קאָנצערט פון סימפאָנישען אָרקעס־טער אין העלענאַוו אונטער דער לייטונג פון דיר. פּיעטרושקאַ.

אויפ'ן הייגטיגען קאָנצערט וועט אויך אַרויסטרעטען דער יונגער פירעל־ווירטואָז מישאַ פּאָזנאַנסקי.

דאָס פּראָגראַם פון קאָנצערט און אויך די אָנטוילנעמער האָבען אַרויסגע־רופען אַ גרויסע פּעראַינטערעסירונג אין שטאָט.

די בעסטע שפּרינגערין אין דער וועלט

ראַדיאָ

פּראָגראַם

מיטוואָך 10 אויגוסט

ל אָ ד ז, (233.8) 11.58 שעה צייכען 12.05 טאָג־פּראָגראַם, 12.10 איבערזיכט, 12.40 וועטער־בעריכט, 12.45 פּליטען, 3.35 פּליטען, 4.35 קאָמוניקאַט פון צענטער, הידראָגראַפישען ביוראָ, פאַר שיפער און פישער, 4.40 פּאָרטראָג, — 5 קאָמעראַלער קאָנצערט פון שו־בערט שאַפּונגען, —.6 פּאָרטראָג, 6.20 לייכטע און שאַנץ־מוזיק פון רעסטאָראַן „קריסטאַל". —.7 לאָדזער פּאָסט־קאַס־טען, 7.15 פּערשידענס, 7.35 ראַדיאָ פּרעסע זשורנאַל, 7.45 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס־קאַמער, פראָג־ראַם אויפ'ן נעכסטען טאָג און טעאַטער רעפּערטואַר, —.8 לייכטע מוזיק פון וואַרשאָווער פילהאַרמאָנישען אָרקעס־טער, 9.20 הערך־שפּיל (טר. פון זויל־נאַ), 9.50 בייגלאַגע צום ראַדיאָ פּרעסע זשורנאַל, 9.55 קאָמוניקאַט פון דער הויפּט מיליטערישער וועטער סטאַציע פאַר פליה־וועזען, —.10 טאַנץ־מוזיק 10.40 ספּאָרט־ידיעות 10.50 טאַנץ מוזיק.

וואַזשנעס פון פאַרקס־שולען

דראַהען מיט אַ שטרייק

(§) צוליב דעם, וועס דער מאַגיסטראַט צאָהלט נישט אויס די „וואַזשנעס" פון די פאָלקס־שולען די צוגאָב־פענסיעס פאַר דער איוועגנ־שעה'ן אויסער דעם האָט מען זיי נאָך פערקלענערט די פענסיעס אויף 10 פּראָצ. האָבען די וואַזשנעס אונטערגענומען אַ אַקציע דורך זייער פעראיין און פאָדערן מען זאָל זיי אויסצאָהלען די פערלענגע פענסיעס. אין געגענפאַל דראָהען זיי מיט אַ שטרייק.

פערבעסערי די וועגען איז לאָדזער ווי אַנדאָודזטווא

פאָרערען די אויטאָבוס־בעזיצער

(§) געלטען אין פאַרנעקומען אַ אַל־געמיינער ערזאַמלונג פון די אויטאָבוס־בעזיצער, אויף וועלכער עס איז צוויי־שען אַנדערן אַרומגערעדט געוואָרען דער שלעכטער מצב פון די וועגען אין לאָדז זער וואָשוואַדזטווע, צוליב וואָס די אויטאָבוס־בעזיצער לייגען גרויסע חי־קות און עס איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו דער וואָשוואַדזטווע מיט דער פאָרדערונג, אונטערצונעמען שריט. אַז די וועגען זאָלען פערבעסערט ווערען. אויף דער פערזאַמלונג איז אויך פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז נישט קו־קענדיג אויפ'ן קרייזיס, האָט די צאָהל קורסירענדע אויטאָבוסען אין לאָדזער וואָשוואַדזטווע אין לעצטען יאָהר זיך פערגרעסערט מיט 5 פּראָצענט.

==§==

טעאַטער „סקאַלא"

שרודמיעסקאַ 15, טעל. 33-232.

קינסטלערישער אַנסאַמבל

פון ווילנער און וואַרשאָווער אַרטיסטען

היינט דאָנערשטאָג ד. 11 אויגוסט 9 אָוועגד צום 8. מאָל

צום ערשטען מאָל אויף דער יידישער בינע

„קייטען"

ה. לייוויק'ס גרויסע ווערק אין 3 אַקטן רעזשי: ח. בוזגאַן

I אַקט: קאַטאַרגע רעזשים און דאָס אַנטלויפען פון תפיסה.
II „ הונגער־שטרייק און אויסבריוך פון רעוואָלוציע.
III „ בורידער־קאַמף און די נקמה פון צאַר'ס דינער.

סיבידער און קאַטאַרגע־לידער

ספּעציעלע תפיסה־דעקאָראַציע און קאָסטיומירונג

בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען אין קאַסע פון טעאַטער „סקאַלא".

סיורפריז! סיורפריז! סיורפריז!

כדי צו געבען אַ מעגליכקייט אַרבייטער און אינטעליגענץ צו בעזוכען די פאָרשטעלונג „קייטען" פון ה. לייוויק, האָט די דיר. בעשלאָסן צו געבען

שבת, דנס 13. ד. ח. 12 אַזייגער אינדערפריה

א פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 50 גר. ביז 1 זל. א פּאָפּולערע פאָרשטעלונג

שטאָט־טעאַטער

ציגעל־גאַס 27

יידיש דראַמאַטיש טעאַטער אין פּוילן

ווילנער טרופּע XVII יאָר.

דיר. מזאה.

היינט דאָנערשטאָג 9 אָוועגט

פּרנסה

מיזיקאַלישע קאָמעדיע אין 3 אַקטן מיט מוזיק, טענץ פון ח. גאָטעספעלד

הנחה־פאַרשטעלונג פאַר אַרבייטער און אַרבייטענדע אינטעליגענץ.

איינבروך אין אַסוחרים־פעראיין

גנבים האָבען דאָרט געפונען כוים 24 זל.

(§) אין פריסטליכן סוחרים־פער־אַיין אויף אַרזשעיאַ 34 האָבען אונ־ענטדעקט גנבים אויסגעפיהרט אַ אַנ־ברוך, אויפרעגענדיג דאָס שלאָס פון דער טיר. זיי האָבען דורכגענישטערט אַלע שובלאָדען, אויפגעריסען אַלע פיור־קעס און געפונען דאָרט סך הכל 24 זל. פאָליציי פיהרט אַ אויספאָרשונג.

אַ שרפה אין אַ וואוינונג

(א) אויף קשעניאָווסקאַ 2 האָט אויס־געבראָכען אַ שרפה אין דער וואוינונג פון פראַנציישעק באַרמוסקי פון אַ קאַ־ליריגען קעסעל סמאָלץ. דאָס פייער האָט זיך ניט פערשפּרייט. די פייער־לעשער האָבען די שרפה אָנגעלאָשען. דער שאָדען בעטראָגט 300 זל.

קאַנקורענטען זענען דאָ מכבד מיט אַלעם

(§) אויפ'ן קויהלען־פּלאַץ פון פּאָ־נאַנסקי'ס פאַבריק אויף צמענטאַרנאַ 11 האָט געלטען אויסגעבראָכען אַ געשלאָג צווישען פיהרמאַנען צוליב קאָנקורענץ, בעת וועלכער דער 29־יעהריגער פורמאַן אַלפאָנס פיבינער מיעלמשאַרסקאַ נאַס האָט בעקומען עטליכע וואונדען אין קאָפּ פון אַ זעץ מיט אַ קאָלניצע:

פאָנאָמאָוויץ האָט איהם ערטיילט הילף.

איבערגעפאָהרען פון אַ מאָטאָציקל

(§) אויף זיעלאַנאַ 45 האָט אַ מאָטאָ־ציקל איבערגעפאָהרען פּסח שטיינער פון שרודמיעסקאַ 46. דער פיהרער פון מאָטאָציקל איז בעת'ן טומעל אַנטלאָפען דעם געליטענעם האָט פאָנאָמאָוויץ ער־מיטלט הילף.

ראַדיאָ

פּראָגראַם

מיטוואָך 10 אויגוסט

ל אָ ד ז, (233.8) 11.58 שעה צייכען 12.05 טאָג־פּראָגראַם, 12.10 איבערזיכט, 12.40 וועטער־בעריכט, 12.45 פּליטען, 3.35 פּליטען, 4.35 קאָמוניקאַט פון צענטער, הידראָגראַפישען ביוראָ, פאַר שיפער און פישער, 4.40 פּאָרטראָג, — 5 קאָמעראַלער קאָנצערט פון שו־בערט שאַפּונגען, —.6 פּאָרטראָג, 6.20 לייכטע און שאַנץ־מוזיק פון רעסטאָראַן „קריסטאַל". —.7 לאָדזער פּאָסט־קאַס־טען, 7.15 פּערשידענס, 7.35 ראַדיאָ פּרעסע זשורנאַל, 7.45 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס־קאַמער, פראָג־ראַם אויפ'ן נעכסטען טאָג און טעאַטער רעפּערטואַר, —.8 לייכטע מוזיק פון וואַרשאָווער פילהאַרמאָנישען אָרקעס־טער, 9.20 הערך־שפּיל (טר. פון זויל־נאַ), 9.50 בייגלאַגע צום ראַדיאָ פּרעסע זשורנאַל, 9.55 קאָמוניקאַט פון דער הויפּט מיליטערישער וועטער סטאַציע פאַר פליה־וועזען, —.10 טאַנץ־מוזיק 10.40 ספּאָרט־ידיעות 10.50 טאַנץ מוזיק.

ריבע אין קייטען

גרויסער סענסאַציאָנעלער ראָמאַן פון דער נאָהנטער פערגאַנגענהייט

(31-30 פאָרטזעצונג)

— יאָ, אַזוי האָט מען געטון, — האָט רעגינאַ גע־ענטפערט מ האָט מיר צוגענומען נישט בלויז דעם האַנד־בײַטעל מיט געלד, נאָר אפילו דעם גאַרסעט, האָט מען מיר אַראָפּגעצויגען, אַז איך האָב זיך געפרעגט, פאַרוואָס מען טוט דאָס, האָט מען מיר גע־ענטפערט, אַז איך זאָל פון די שטיקלעך שטאָהל, וואָס געפונען זיך אין גאַרסעט, נישט מאַכען קיין זעגלער.

אָבער צי וועט זיך אונז נישט אַנגעבען אויף וועלכען עס איז אויפן עמיצען צו געבען צו וויסען, אַז הינטער די דאָזיגע קראַטעס געפונען זיך נעפּטיגנשע מעג־שען. ווען מיר וואָל־טען אַזוי געטונען עפּעס, אויף וועלכען מיר זאָלען קענען אויסשרייבען עטליכע ווערטער.

— איך האָב בלויז אַזוי מענט אויף דער וועלט — האָט יאַן געענטפערט, — וואָס וואָלט אַלץ געוואָגט, אַבי מיך זיך צובעריטען, און דאָס איז שעפּא.

— און איהר מיינט, אַז דאָס דאָזיגע שוואַכע מיידעל וואָלט עפּעס געקענט אונטערנעמען געגען אַזאַ דאָקטער מאַרבער.

— צו וועמען וואָלט איהר געשיקט נאָך הילף? — האָט ווייטער יאַן געפרעגט.

— איך וואָלט געשיקט נאָך הילף צו אַלעקסאַ שטאַהלן און איך פערזיכער אייך, אַז ווען ער וואָלט דערהאַלטען מיין בריף, וואָלטען מיר געווען גערעטעט. ווען.

ער וואָלט דורכגעקראָכען די מויערן, ער וואָלט צוריסען די קראַטעס, קיין שום זאַך וואָלט איהם נישט אָפּגעהאַלטען, ווען ער וואָלט געוואוסט, אַז איך בין דאָ געפאַנגען.

ער וואָלט געוואוסט, ווי אַזוי נקמה צו נעמען אין דאָקטער מאַרבער פאַר זיין אונמענשליכקייט. אָבער דאָס זענען אומזיסטע האָפענונגען. די מינוט פון בעפרײַאונג וועט פאַר אונז קיינמאָל נישט קומען.

— איהר טאָרט נישט אַרויסוויזען די האַפענונג, אַז איהר קענט אַמאָל בעפרײַט ווערען. זיי טרויעריג, פיהרט אייך אויף אַזוי ווי פריהער, ווייל ווען איהר זאָלט נאָר אַרויסוויזען אַ ביסעל אַ טרעהליך פּנים, וואָלט מען גלייך אַדורכגענישטערט אונזערע וואוינונגען, און מ'וואָלט ענט־דעקט די עפּנונג. דאַן וואָלטען מיר שוין נישט געטאָרט אפילו טראַכטען וועגען ענטלויפען פון דאָנען.

יאַן האָט געוואָלט נאָך בלייבען, אָבער רעגינאַ האָט איהם געבעטען, ער זאָל זי פערלאָזען, ווייל זי האָט מורא געהאַט, אַז עמיצער זאָל נישט דערהערן, ווי זיי רעדען צווישען זיך.

ער האָט אַ קוש געטון די אויסגעשטרעקטע האַנד און זיך דורכגעגראָבען דורך דער עפענונג אין דער וואַנט. אַרײַנקומענדיג צו זיך האָט זי פערשטעלט דאָס לאָך מיט די אַרויסגעוואָרפענע ציגעל און קאַלך.

באַלד האָט ער זיך געלאָזט אויף זיין בעטעל און איז אײַנגעשלאָפען מיט דעם אַנגענעמען געפיהל, אַז ער איז שוין נישט אײַנזאַם, אַז ער האָט דאָ נאָהענט אַ פריינ־דין.

און אַזוי זיבען נעכט דורכאַנאַנד האָבען זיי זיך געזעהן און יעדעס מאָל זענען זיי געקומען צו דער אי־בערצײַגונג, אַז עס איז אונמעגליך זיך אַרויסצוקריגען פון דאָקטאָר מאַרבער'ס הצל־אַנשטאַלט.

נישט געקוקט דערויף האָט יאַן גענומען פון דעם שטרוי פון בעט פלעכטען אַ שטריק און ער האָט זי שוין באַלד געהאַט פערטיג, ווי עס איז פלוצלונג פאָרגעקומען אַזוינס, וואָס האָט נאָך פערשנעלערט דעם פלאַן פון בײַדע אומגליקליכע.

קאַפּיטעל 21

דעם אָנדערן טאָג האָט יאַן מיט ביינערינגקייט אָפּ־געוואַרט דאָס זעהען זיך מיט זיין שכנ'טע. דער בעדינער האָט ערשט געהאַט אַוועקגעשטעלט אַ שיסל עקעל־האַפּע עסען, אַז אפילו אַ הונט וואָלט דערצו נישט געשמעקט.

געוועהנליך איז דער דינער שטענדיג אַוועק נאָכדעם, ווי ער האָט דערלאַנגט דאָס עסען, אָבער דאָס מאָל איז ער געבליבען בײַ דער טיר און האָט געזאָגט:

— מאָרגען וועט מיט אײַך עפּעס געשעהען? האָט יאַן געפרעגט אַ פערוואונדערטער.

— איך זאָג — האָט דער דינער געענטפערט. ווײַ־זענדיג זיין פּנים, וואָס איז געווען אָנגעשוואָלען פון שכרות — אַז מאָרגען וועט עפּעס געשעהן. מ'וועט אָבער אײַך מאַכען אַן אָפּעראַציע. און אַזאַ אָפּעראַציע איז שטענדיג געפעהרליך, ווייל מ'ווייסט נישט, צי זי וועט זיך איינגעבען אָדער נישט.

יאַן האָט זיך פּאַסיוו אויסגעהויבען פון זיין אָרט. זיין פּנים איז מערגעסען געוואָרען מיט בלוט.

וועגען וואָס מאַר אַן'אָפּעראַציע רעדט דער מענש? אויף וועמען וועט זי געמאַכט ווערען?

דער וועכטער האָט שוין געוואָלט אָנהייבען, ווי יאַן איז אויפגעשפּרונגען און האָט איהם אָנגעכאַפּט פאַר דער האַנד.

— פרײַנד — האָט ער געזאָגט מיט אַ בעטענדיג קול, — בלעבט נאָך איבער אַ ווײַלע. איך האָב דאָך אײַך נאָך קיינמאָל נישט געטון דאָס מינדעסטע. איך בין דאָך שטענדיג געווען געהאָרכזאַם און שטיל.

— יאָ, דאָס איז אמת — האָט דער וועכטער געזאָגט מערמאַכענדיג די טיר, — איהר זאָגט מיר די שטילע משוגעים, אָבער איך ראָט אײַך נישט צו ווערען אַנדערש, ווייל מיר וואָלטען זיך מיט אײַך אַן'עצה געבען.

איהר ווייסט פונקט אַזוי גוט, ווי איך אַליין, אַז איך בין נישט קראַנק און איך געטון זיך אונשולדיג אין דעם הויז.

— אַזוי זאָגען אַלע.

די גאולה פון די יודען און די גאולה פון פוילן...

(ענדע פון זייט 3)

לענ'ס גאולה-און אזוי ווי דאס איז איהם געלונגען, האט ער מיצקיעוויטש'ן געוואונען אלס „אפאסטעל", וועלכער איז פון דעמאלס אן געווען אן איבערגעגעבענער אנהענגער פון „טאוויאניזם".

נאך איין „אפאסטעל" פון טאוויאנסקי'ס אידעען איז געווען א ווילנא'ער יוד מיט'ן נאמען ראם. וועלכער האט זיך שפעטער גע'שמד'ט.

אט דער ראם האט טאקי אוועקגעלייגט אלע זיינע כחות, צו פערשפרייטען דעם טאוויאניזם צווישען יודען. איז ער דאן ארומגעפאהרען צווישען די גרויסע יודען פון דער וועלט א ששיי. גער ווי צו משה מרנטאפיארע, צו באאן ראטשילד און נאך אנדערע אזעלכע. ער איז אויך געווען ביים פאפסט איז רוים און ביי אנדערע הויכע קירכענפירסטען. ענדליך איז ער געווען אין ירושלים ביים דארטיגען פאפסטליכען נונציוס. און נאכדעם ווי ער איז צוריקגעקומען, האט ער זיך אפגעקהרט פון דער גאנצער טאוויאנסקי'שער בעוועגונג און ער האט זיך גענומען צ ריק דערנעהנטערען צו יודען.

מיצקיעוויטש האט אין יענער צייט נעהאט גרויסע סימפאטיעס פאר יודען און ער האט אויך געוואלט עטוואס אויפטון פאר זייערטוועגען. איז דעמאלט אונטערגעקומען א געלעדגענהייט, וועלכע איזגעווען ווי צוגעגרייט פאר זיין ראמאנישע נשמה, גלייך ווי פאר זיינע נאציאנאל-פילאזאפישע שטימונגען. האט ער זיך אויך דערצו געווידמעט מיט'ן גאנצען ברען פון יין נשמה.

געווען איז דאס דעם 1-טען טאג פון חודש אויגוסט 1840, אכט טאג פאר תשעה-באב. האט מיצקיעוויטש מאנאנדער געשיקט „צירקולארען" צו דער גאנצער פוילישער קאלאניע אין פאריז און אלעמען אויפגעפאדערט. זיי זאלען דעם קומענדען אויגוסט, דאס הייסט אום תשעה-באב, קומען אין פארטוגעזישער שוהל פון ריגא פאמאלט צו די „קינות".

דער אריגינאל פון אט דעם אינטערעסאנטען דאקומענט געפינט זיך אינ'ם טאריזער מיצקיעוויטש-מוזעאום — און א קאפיע פון איהם איז איבערגעגעבען אין מיצקיעוויטש'ס ביאגראפיע, וועלכע איז נישט לאנג ערשינען.

אין אט דעם צירקולאר האט מיצקיעוויטש געבעטען ניינע פריינט, צו פאסטען אין יענעם טאג, כדי זיך ארייננצולעבען אין דער שטימונג פון די יודען. וועלען זיי דאן קענען געהאפ'ן זינען, צו „סאלידאריזירען זיך מיט אלע יודען פון דער גאנצער וועלט. וועלכע האבען עס פערשטאנען, אנצוהאלטען זייער טרויער אין פערלויף פון צוויי טויזענד יאהר און דער שמערץ זייערער איז ביי זיי היינט אזוי פריש, ווי אינ'ם ערשטען יאהר נאכ'ן חורבן פון זייער בית-המקדש".

זאלען זיך די פאליצקען פערטרעכטען וועגען דעם פאלען פון וואַרשא-האט מיצקעוויטש ווייטער געזאגט אין זיין צירקולאר — און די פראנציזען דארפען נעמען אויפ'ן זינען זייער וואטערלא, וועלען זיי קענען בעגרייפען דעם יודישען טרויער אין תשעה-באב...

גלייכצייטיג האט מיצקעוויטש אנגעוויזען זיינע פריינד, ווי אזוי מ'דארף זיך אויפהערען ביים דאוונען אין א יודישער שוהל. אישליכער זאל זיצען פאר זיך, מיט די היטלען אויף די קעפ. ער האט אויך יעדען בעוארגט מיט א „קינה" אין פראנצויזישער איבערזעצונג, זיי זאלען זיין צונעגרייט צו פערשטעהן די טרויער-לידער, וואס זיי וועלען הערען.

אפווארטענדיג אין שוהל ביז איבער די קינות. האט מיצקעוויטש געבעטען די ערלויבניש צו זאגען צו די פערזאמעלטע יודען עטליכע ווערטער — אין ער האט צו זיי אזוי געזאגט:

„דער שענסטער טאג פאר א פאלק, וואס בענקט נאך זען פערלוירענע היים איז דער טאג, ווען אלע פאסטען, אזא טאג לערנט אייך, איהר זאלט נישט דעם מוט פערלירען און קיינמאל ניט דענקען, אז דער אויבערשטער האט שוין אז אייך געקומען אנזאגען די בשורה, אז אייער גאט האט זיך שוין איבער אייך דערבארעמט און ער וועט אייך גאר אין גיכען אויסלייזען פון גלות!... אייערע אויגען, וואס קוקען שוין נא-הענט צו צוויי טויזענד יאהר צו דער זייט פון יענער לאנד, וואו ס'האבען געלעבט אייערע אבות און מלכים, ווע-לען באלד דערזעהען דאס לאנד, צו וועלכען איהר גארט צוריק צו קומען, דארט צו לעבען ווי אנ'אינאבהענגיגע נאציאן. ווילט איהר דאך, מ'זאל אייך העלפען אין אייער שמרעבונג, זענען מיר אייך היינט געקיכען זאגען, אז אייער גאולה איז שוין נאהענט, ווייל מיר ווצלען אייך הצלפען, מיר זאלען אלע צוזאמען אויפגעלייזט ווערען!"...

הערענדיג אזלכע ווערטער, איז דער פראנצויזישער רב הכולל, מוסיו מאר-שאנד ענערי צוזאמען מיט'ן גבאי פון דער פארומגעזישער שוהל, מוסיו פראנ, שיער נישט אויסגעפאלען אין חלשות פאר שרעק. האבען זיי געוואלט מאלען א סוף צו דער גאנצער צערעמאניע, האבען זיי אנגעהויבען הוסטען און גיסען, דעם רעדנער צו שטערן. האט דאס מיצקיעוויטש תיבה דערשבירם, האט ער א זאג געטון מיט באטאס: „וואס איך האב דא הנגט געזאגט, איז נערעדט געוואָרען אינם נוסח פון אטערע ברידער אין די יודישע שהולען פון פולען און דער תשעה-באב'דיגער יאמער פון אטערע ברידער אין ווילנא קלינגט מיר שטענדיג אין די אויערן!"

מארשאנד ענערי, דער רב הכולל פון פראנקרייך, האט דאן אבגעגעבען, אז די יודען אין פראנקרייך זענען פראנצויזען און זיי בענקען נישט מעהר צו דער אמאליגער הוים פון זייער אכונה, ווייל פאריז איז זייער הוים. די יודישע קלטבערעלינגס אין פראנקרייך איז אויך א פולע. די רעגירונג צאהלט די יודישע רבנים, וועלכע טאָרען נישט פערעדינען עמוואס אנדערש, ווי נאר פראנצויזישען פאטריאטיזם. און וואס זיי פערען דעם תשעה באב, איז דאס נישט מעהר ווי אנ'עראיערונג, גלייך ווי די קאטאליקען זאגען ירמיה'ס איכה'ס אין זייערע קירכען, כאטש זיי טרויערען נאָרנישט דערבי אויף חורבן ירושלים...

נאָר אט דעם געשעהענישן איז מיצקיעוויטש געווען א צורודערמער און ער האט זיך דאן בעקלאגט אין א בריף צו מאָוויאנסקי, אז די פראנצויזישע יודען זענען די נידרינסטע פון אלע יודען דער וועלט, ווייל זיי פערשטעהען נישט אפילו די בעדייטונג פון אונגעגעבן גלות.

פונדעסטוועגען טרייסט ער זיך אין יענעם בריף, אז זיי דרשה האט געמאכט א שטארקען אינדרוק, ווען נישט אויף די פערזאמעלטע יודען, איז אויף די קריסטען, וואס זענען געווען מיט איהם צוזאמען אין שוהל — אזן זיך האבען, אז מיט דער הילף פון די גוים וועט עס סוף כל סוף געלונגען, צו פערען די יודען פון זייער גלות...

דער ריז פון די ריזען

א זיגער אין די רינג-קאמפען

אין דער אמעריקאנער באוש, וועלכער האט בעזיגט אויף דער אלימפיאדע אלע אחל אטלעטן, אין דער נירענבערגער ברענדע

ירשיער קינו „SPLENDID"

ה ייב ט און ווייטערע טעג!

„דער בלוטיגער מזרח"

פון קלאנג-פילם

רעזשי פ. נאוויגא. דער פילם אילוסטרירט די קאמפען פון דער גאנצער געזעלשאפט מיט'ן באראבארישען אקופאנט. טראגישע איבערלעבענישן פון גרויסער ליבע. אין הויפט-ראלען: Ewa Obarska Ola Szabrańska, Mieczysław Cybulski, T. Ordeyg.

אנהויב פון זי סעאנסען 4.30 6 8. 10. —:— פרייזען ערנידריגט.

היינט און ווייטערע טעג!

דער גרויסער נאבבא

Eryc von Strosheim אין דער הויפט-ראל

דאס מעכטיגע פילם- קונסט- ווערק פון אונטער- קוליסען- לעבען פון די קאבארעט-ארטיסטען לויט דער פאפולערער ערצעהלונג פון בען העכט.

PAKIETA

איינאייניג אין גארטען קלאנג-קינא

שענקעוויטשא 40, טעל. 141-22

PARK Helenów

היינט, דאנערשטאג בענעפיס פון ארקעסטער

גרויסער סימפאנישער קאנצערט מישא פאזנאנסקי

מיט'ן אנטייל פון פאליסט (פירעל-ווירטואז)

DUBIED שטריק-מאשינען

זענען ערשטקלאסיג אינאיבערשטייגבאר

אין קוואליטעט און פרעציזקייט.

פאדערט ביי בעדארף אפערטען דירעקט ביים פערטרעטער:

EMIL HENKE, ŁODŹ

SW. ANNY 21. TELEFON 213-94.

פארזיכטיג!

ג' דאמען און מענער!

דער קריזיס דריקט פון אלע זייטען אזוי, אז יעדער גראשן שפילט א גרויסע ראלע. אין צו שאנד קאן מען דאך נישט געהן, דעריבער רעקאמענדיר איך איין, מיינע ג' דאמען און מענער, א צו דעם צוועק האב איך צוגעגרייט

א גרויסן אויסוואהל פון די נייעסטע פאסאנען און מאדערנסטע קאלידען

דאמען און מענער היטען

צו זעהר ביליגע פריזען.

גלייכצייטיג ווערט אויך אנגענומען צו איבערפאסאנירן דאמען- און מענער-היטען פון גאר אלט אויף געגנליך ניי אין אלעס צו ביליגע פריזען.

געדענקט די אדרעסען:

פערדער, זגערזשער 7

לוטאמיערסקא 2. זגערזשער 20

קאלערטע דאמען-וועש

און ווייסע

PROCETA RĘCZNA—האנד-ארבייט

נעמט אן צו שטיקען און נייען מיט איינגענע ווי אויך אנפערטרויטע וואַרע ווי Petite-rein e Crèpe-de-Chine א.ז.וו. אלעס לויט פאריזער און ווינער שניטן.

PJYAME-פיזשאמעס

ספעציאליסטין

זאוואדזקא 27 בלייוס.ר

געגעגן ארציסכעס! נוצט נור דעם שוין זייט 25 יאר בעוואוסטן פראשעק און פלאסטער „ראַ די קאל" פרייז 30 גר. א שאכטל מיט א זופל 50 גר. היט אייך פאר פאלשע נאכמאכונגען, וועלכע ברענגען קיין נוצען, נאר שאדען די פיס און אייער געזונד, אויך פלין „ראדיקאל" געגען וואנצען, גאראנטירט אויף א גאנצען זומער. פרייז פון א פלעשצל 70 גר. אלס צו בעקומען ביים צייטונגס-פערקויפער וועלנארוש. אלט-שטאדט 1, אויך ביים צייטונגס-פערקויפער פנחס וועלנארש, פיעטריקאווער 34. (רוג צעגעלניא נא). 2997

א געוועלב

מיט א ענצעלע שטוב פריש רעמאנטירט איז אויעקצוגעבען. צו ערפאהרן פראנציסקאנער 13 טעל. 192.00 אין ווייס-געשעפט.

10 זל. בעלוינונג

בעקומט דער, וואס וועט מיר אפברענגען דאס זייגערל און זשעטאן ווייל זיי זענען געצייכענט. אבציבערענגען נגוואַ טארגאוא 1, וואוינונג 16.

ענטשולדיגונג

איך בעט ענטשולדיגונג ביים זעהר חשובן רב פון ווישניאוא גורא הרב קערשבוים שליט"א פאר מיינע מעשים. וועלכע זענען נישט געווען לפי כבודו. איך ערקלער, אז כ'האב דאס געטון אין א מצמענט פון אויסרעגונג אויף וועלכען איך האב חרטה. אלס קנס שפונדע איך 36 גילדען אויף א דבר טוב לויטן איינזעהן פונם רב שליט"א

מיט גרויס דרך ארץ

משה אפאטאווסקי עוסות-יאטקע בעזיצער

Dr. HALTRECHT

ספעציאליסט

פאר הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 12.30 ביז 1.30 בייסאג און פון 5 ביז 9 אוי. זונטאג פון 10 ביז 1 בייטאג.

פאר ארבייטלאזע לעטשניצע פרייען

שרייבען שעהז און שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער קאליגראל. בערמאן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען א יודישען בריף אין 15 טעג, אפילו דעם וואס קען גארניס. די עלטער שפילט קיין ראלע ניט.

זאוואדזקא 19 | ש., פר

Bank Spółdzielczy Kupców i Przemysłowców w Łodzi

z ograniczoną odpowiedzialnością

uprzejmie komunikuje, że

V doroczne Walne Zgromadzenie

odbędzie się we wtorek, 16 sierpnia 1932 r. o godz. 20 (8 wiecz.) w lokalu Banku przy ulicy Cegielnianej № 3.

Porządek dzienny: 1) Zagajenie Zebrania, 2) Wybór Prezydjum Zgromadzenia, 3) Odczytanie protukułu ostatniego Walnego Zgromadzenia, 4) Sprawozdanie i zatwierdzenie bilansu wraz z r-kiem zysków i strat za rok 1931, 5) Sprawa dalszego istnienia Banku, 6) Uchwalenie funduszu na pokrycie strat, 7) Budżet na rok 1932, 8) Wybory do Władz Banku.

Ze względu na bardzo poważną sytuację naszej Spółdzielni pożądane jest jaknajliczniejsze przybycie na Walne Zgromadzenie, na którym powzięte zostaną uchwały, które zdecydują o dalszym losie Instytucje.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

1 זאוואדזקא 1.

נאר פאר ארישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שווערע אנצייכן פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאנישע און נערוועז-קראנקהייטען.

טהארץ-לאמפ-עלעקטרישער הייל-סאביעט - קאסמעטיק.

טעגליג פון 8 פריה ביז 9 אהנד

זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכט.

געזונדער הערבע-ציגער פאר פרויען.

וויזיט 3 זלאטעס

שוין ארויס פון דרוק

דאס אנטי-מלחמה-בוך פון יוסף בלייכמאן

„בלוט ביי דער טיסא"

מיר געפינען דארט העכסט-שפאנענדע איבערלעבונגען און שילדערונגען פון בעלא קונ'ס רעוואלוציע אין אונגארן. צו בעקומען אין אלע בוכהאנדלונגען און ביי די צייטונגס - פערשפרייטער.

DUBIED שטריק-מאשינען

זענען ערשטקלאסיג אינאיבערשטייגבאר

אין קוואליטעט און פרעציזקייט.

פאדערט ביי בעדארף אפערטען ביים פערטרעטער:

EMIL HENKE, ŁODŹ

SW. ANNY 21. TELEFON 213-94.

די קאנצעלאריע פון

אינזש. א. רוסאק

געשוואורענער איבערזעצער אין לאדזער קריין-געריכט

פיהרט אויס איבערזעצונגען (פראנצויזיש, דייטש, רוסיש, ענגליש, איטאליעניש און יודיש)

אפטיילונג האנדעלס-קארעספאנדענץ | אפטיילונג בוכפיהרונג

בעמ.: די קאנצעלאריע פון אינזש. א. רוסאק געפינט זיך נאָרוטאוויטש-גאס 47 טעלעפ. 245-03, קווער אפיצינע און איז טעגליג פון 9 פריה ביז 7 אוונד.

שלאסעריי-ארבייט פאר

וואוינונג געשעפט פאבריק

J. REDER

קאנסטאנטינער 13.

(ריג זאכאדניא).

פיהרט אויס ביל יג

אנאנסען-פרייז: פאר א מודעה אין לודזער, אין פוילען א וועגיש, אין פראנקרייך 100% טייערער, אויסער דער שטאט טיט 50 טייערער, פון די פרייזען מוזען מען אראפנעמען קיין רעגזע. פאר א מיליטעטער-שורת פאר'ן מעקסט 16 גר. פרייסאן 24 גר., אין מעקסט 40 גר. פרייסאן 60 גר. נאכ'ן מעקסט 12 גר. פרייסאן 18 גר. אין בעלגיען—20 פרענק, אין אנדערע לענדער 1.25

Tłoczarnia Ed. i M. Hamburskich. Łódź. Piotrkowska 16. Oziarstwem M. H. Tenzer

Odpowiedzialny Red.-wydawca